

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв

Катедра музичної україністики та народно-інструментального
мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКА НАРОДНОГО ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО ВИКОНАВСТВА:
ДИРИГУВАННЯ ТА ЧИТКА ПАРТИТУР

Підготовки: бакалавр музичного мистецтва

Освітньо-професійна програма: інструментально-виконавське мистецтво

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво.

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від «19» лютого 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальні відомості
2. Анотація до курсу
3. Мета та завдання курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальні відомості	
Назва дисципліни	Практика народного інструментального виконавства: Диригування та читка партитур
Викладач	Булда Марина Володимирівна Дуда Лариса Ігорівна Опарик Лариса Миколаївна Пасічняк Лілія Михайлівна Фабрика-Процька Ольга Романівна Шевченко Марта Онуфріївна
Контактний телефон викладача	0950212654 0962478136 0674373099 0965194758 0997452990 0677781511 0508243340
E-mail викладача	larysa.duda@pnu.edu.ua oparyklarysa@ukr.net lpasichnyak@ukr.net olgafp4@ukr.net
Формат дисципліни	Дисципліна вільного вибору студента циклу професійної практичної підготовки
Обсяг дисципліни	I курс: I, II семестри, 3 кредити, загальна кількість годин: 90 (15+16 – індивідуальні заняття, 30+29 – самостійна робота), II семестр – залік.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур» забезпечує процес фахової освіти **бакалаврів**, формує всебічний розвиток особистісних і професійних якостей майбутнього спеціаліста як необхідну умову подальшої успішної самореалізації. Навчальний курс «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур» входить у перелік дисциплін вільного вибору студента циклу професійної практичної підготовки вищих музичних навчальних закладів, які готують спеціалістів кваліфікації «артист ансамблю народних інструментів», «артист оркестру», «диригент оркестру», «викладач-інструменталіст».

Курс «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур», змістом якого є практичне освоєння різноманітних партитур творів різних історичних епох, стилів і жанрів, спрямований на розширення музичної ерудиції студентів, формування їх загальної культури, художньо-естетичних смаків та розвиток таких професійних навиків, як знаходити відповідні диригентські жести для передачі виконавських намірів у професійній діяльності керівника ансамблю, оркестру народних інструментів, читання нот з аркуша, транспонування нотного тексту, вироблення внутрішньо-слухових уявлень про елементи оркестрової та хорової фактури музичних творів.

Зміст дисципліни полягає в оволодінні бакалаврами теоретичним матеріалом і практичними навиками, закріпленні їх під час вирішення творчих завдань в процесі

роботи над репертуаром згідно запланованих годин; в практичному застосуванні системи знань, удосконаленні умінь, набутих як у класі диригування та читки партитур, так і під час репетицій ансамблю чи оркестру народних інструментів; прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній; формуванню широкого художнього кругозору майбутнього викладача; виховуванні вміння самостійно мислити, критично аналізувати прочитану літературу; у формуванні творчого репертуару бакалаврів, забезпечуючи накопичення літератури для майбутньої професійної діяльності.

Систематичні заняття з «Практики народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур», сприяють освоєнню аналітичних підходів до вивчення нотного тексту, розкриття його музичного смислу та розуміння художньо-емоційної сторони музичних образів, а також активізують усвідомлення власних творчих намірів у процесі самостійної роботи студентів, виховують прагнення обґрунтувати художню інтерпретацію музичного твору, що є необхідними професійними якостями майбутнього диригента-керівника ансамблевого, оркестрового колективу.

Однією з вирішальних складових цього курсу є володіння виконавськими навиками гри на фортепіано, тому в робочій програмі дисципліни «Загальне фортепіано» частина навчального часу відводиться на перевірку гри студентом ансамблевих, оркестрових та хорових партитур.

Предмет курсу – вивчення ансамблевих, оркестрових і хорових партитур на основі технологічного аналізу музичних творів різних історичних епох, національних шкіл, жанрів і стилів та практичного освоєння піаністичних прийомів читання нотного тексту.

3. Мета та завдання курсу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур» є розвиток у студентів необхідних диригентських умінь, навичок для організації та здійснення ансамблево-оркестрової діяльності як керівника та диригента аматорських та професійних колективів; навиків комплексного аналізу, читання та виконання на фортепіано партитур ансамблевих, оркестрових і хорових творів, різних за стильовими особливостями, фактурою викладення та прийомами виконавської реалізації партитурного тексту.

Успішність опанування студентами змісту курсу залежить від результативності розв'язання таких **завдань**:

- формування творчої особистості диригента, керівника ансамблю, оркестру народних інструментів; виховання у студентів любові до диригентської діяльності, оркестрового мистецтва;
- ознайомлення з основами диригентської техніки та впровадити їх у практику диригентської діяльності студента у роботі з навчальним оркестром;
- формування умінь самоорганізації творчого потенціалу відповідно до потреб професійної реальності і культурних вимог її вдосконалення на основі оволодіння методами самостійної роботи над партитурою;
- формування музично-педагогічного професіоналізму педагога-музиканта, музиканта-виконавця через практичне освоєння піаністичних прийомів читання партитур різних історичних епох, стилів і жанрів;
- виховання вміння розкривати в процесі виконання художній задум твору і виражати своє творче відношення до твору на основі глибокого вивчення його змісту;
- формування соціально-професійних і міжпредметних компетенцій, орієнтація на міждисциплінарні зв'язки зі спеціальними предметами фахового спрямування через засвоєння теоретичних основ запису та читання оркестрових і хорових партитур;
- формування професійного менталітету науково-педагогічного працівника музично-педагогічної і мистецької галузей; розвиток здатності до інтелектуальної автономності.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни «Диригування та читка партитур» у студентів мають

бути сформовані такі загальні та фахові компетентності:

ЗК 2. Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність до критики та самокритики.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

ФК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК 3. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК 7. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

ФК 8. Здатність здійснювати диригентську діяльність.

ФК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

ФК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 15. Здатність здійснювати менеджерську та аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва.

ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмові результати навчання:

– володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів;

– аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;

– володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах;

– демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю);

– володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом;

– застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській та аранжувальній практичній діяльності;

– володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;

– демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	90 год.
Вид заняття	Загальна кількість годин
індивідуальні заняття I семестр	15 год
індивідуальні заняття II семестр	16 год
самостійна робота	30+29 год.

		Ознаки курсу			
Семестри 1,2-й	Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»	Курс (рік навчання) 1-й		Дисципліна вільного вибору студента циклу професійної практичної підготовки	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінок	Термін виконання
Тема 1. Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур як навчальна дисципліна. Мета і завдання курсу. Орієнтовний індивідуально-тематичний план. Партитура, дирекціон, клавір.	індивідуальне	3, 6, 16, 20, 22, 37, 44, 52 (л-ра з диригування); 9, 12, 16, 23, 42; (л-ра з читки партитур) ноти: 43	Розкрити зміст курсу, його мету і завдання. Окреслити основні складові індивідуального тематичного плану навчальної дисципліни. Індивід. 2 год. Самост.3 год.	1 бали 2 бали	1-й, 2-й тиждень 1-го семестру
Тема 2. З історії виникнення та розвитку диригування. Ознайомлення з літературою диригентського виконавства.	індивідуальне	6, 8, 10, 17, 19, 31, 39, 47, 57, 65 (л-ра з диригування)	Охарактеризувати етапи розвитку диригентського мистецтва. звернути увагу на особливості його розвитку в Україні. Здійснити огляд джерел з теорії диригентського виконавства. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	1 бали 2 бали	3-й, 4-й тиждень 1-го семестру
Тема 3. Хорова і оркестрова партитури. Види партитур.	індивідуальне	3, 4, 5, 24, 39, 41; (л-ра з читки партитур) ноти: 2, 19, 38, 39	Ключові позначення хорових та оркестрових партій. Хорова партитура та її запис. Оркестрова партитура та її запис. Види хорових та оркестрових партитур. Індивід. 2 год.	1	5-й , 6-й тиждень 1-го семестру

			Самост.4 год.	бали 2 бали	
Тема 4. Постановка диригентського апарату. Тактування. Типи диригентських жестів.	індивідуальне	5, 20, 22, 24, 27, 32, 33, 35, 40, 42, 46, 48, 56(л-ра з диригування)	Що таке диригентський апарат, його основні складові? Охарактеризувати типологію диригентських жестів. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	1 бали 2 бали	7-й, 8-й тиждень 1-го семестру
Тема 5. Партитурний запис хорових партій для однорідного хору в чотирьохрядковому викладі.	індивідуальне	3, 4, 20, 31(л-ра з читки партитур); ноти: 26, 28, 37	Специфіка партитурного запису хорових партій divisi. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	1 бали 2 бали	9-й, 10-й тиждень 1-го семестру
Тема 6. Основні схеми тактування. Відпрацювання елементів схеми 2/4 як підготовчого етапу включення музичного матеріалу (хорові мініатюри а capella)	індивідуальне	21, 22, 24, 27, 28, 35, 36, 40, 42, 46, 49, 58 (л-ра з диригування)	Опрацювати основні схеми тактування на 2/4, на3/4, на4/4. Звернути особливу увагу на елементи горизонталі та вертикалі у схемі 2/4. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	1 бали 2 бали	11-й, 12-й тиждень 1-го семестру
Тема 7. Ауфтакт і його роль в диригуванні. Показ вступу.	індивідуальне	5, 20, 22, 34, 35, 40, 42, 46, 48, 53, 55 (л-ра з диригування)	Що таке ауфтакт? Які його види і роль у диригуванні? Показ вступу на різні долі такту. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	1 бали 2 бали	13-й, 14-й тиждень 1-го семестру
Тема 8. Партитурний запис хорових партій для мішаного хору в чотирьохрядковому	індивідуальне	3, 4, 20, 31 (л-ра з читки партитур); ноти: 19, 25, 26, 28, 37	Особливості запису штилів нот хорових партій у партитурі для мішаного хору в чотирьохрядковому		15-й тиждень 1-го семестру

му викладі.			викладі. Індивід. 1 год. Самост.4 год.	1 бали 2 бали	
Тема 9. Ознайомлення з схемою 3/4. Поєднання вертикального та горизонтального рухів рук в схемі 3/4. Практичне виконання творів в розмірі 3/4.	індивідуаль не	21, 22, 24, 27, 28, 35, 36, 40, 42, 46, 49, 58(л-ра з диригування)	Відпрацювання чіткого показу першої сильної долі в схемі $\frac{3}{4}$ та особливості виконання другої та третьої долей цієї схеми. Індивід. 3 год. Самост.4 год.	4 бали 2 бали	1-й, 2-й, 3-й тиждень 2-го семестр у
Тема 10. Відпрацювання елементів вступів та зняття окремих партій	індивідуаль не	5, 20, 22, 34, 35, 40, 42, 46, 48, 53, 55 (л-ра з диригування)	Засвоїти показ вступів на першу, другу та третю долі такту. Відпрацювати прийоми зняття окремих партій на різні долі такту. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	1 бали 2 бали	4-й, 5-й тиждень 2-го семестр у
Тема 11. Замах. Види замахів. Поняття про динамічні відтінки та агогіку.	індивідуаль не	21, 22, 34, 35, 40, 46, 58 (л-ра з диригування)	Складові елементи замаху, повні і неповні замаху. Взаємозалежність амплітуди жестів рук диригента і динамічних відтінків, агогіки. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	1 бали 2 бали	6-й, 7-й тиждень 2-го семестр у
Тема 12. Поняття “точки відбиття” в диригентському жесті. Показ характеру подачі звуку	індивідуаль не	5, 18, 21, 22, 23, 32, 35, 40, 42, 46(л-ра з диригування)	Окреслити фази диригентського жесту, їх функції. Взаємозалежність характеру жесту від характеру виконуваного твору. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	1 бали 2 бали	8-й, 9-й тиждень 2-го семестр у
Тема 13. Поняття про основні темпи (повільні, помірні,	індивідуаль не	21, 22, 32, 35, 40, 46(л-ра з диригування)	Вплив темпу на вибір форми та характеру жесту.		10-й, 11- й тиждень

швидкі).			Індивід. 2 год. Самост.4 год.	1 бали 2 бали	2-го семестр у
Тема 14. Навики роботи з камертоном.	індивідуальне	3, 22, 42, 53 (л-ра з диригування)	Відпрацювання навиків роботи над творами а cappella з камертоном, вироблення умінь пошуку тональностей від камертону «ля» і настройки хору на відповідну тональність. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	1 бали 2 бали	12-й, 13-й тиждень 2-го семестр у
Тема 15. Практичне виконання творів в розмірі 2/4 та 3/4.	індивідуальне	14, 22, 25, 28, 29, 36, 44, 58, 72(л-ра з диригування)	Звернути увагу на сильні долі обох розмірів та особливості їх виконання у диригуванні. Індивід. 3 год. Самост.4 год.	3 бали 2 бали	14-й, 15-й, 16-й тиждень 2-го семестр у
Разом за I курс Залік Усього			Індивід. 31 год. Самост. 59 год. 90 год.	50 б. 50 б. 100 б.	

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу:	Перевірка знань і вмінь студентів проводиться у вигляді проміжних і підсумкових контрольних заходів. Поточний контроль та оцінювання самостійної роботи студента проводиться безпосередньо на індивідуальних заняттях впродовж всього навчального курсу. Проміжний модульний (семестровий) контроль включає індивідуальне опитування та оцінювання з теоретичних питань програми (колоквіум). Форма підсумкового контролю – залік. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Максимальна кількість балів, яку отримують студенти – 100, з яких
------------------------------------	---

	50 балів студент отримує за відвідування занять, виконання навчальних завдань, а других 50 – за виконання програмових творів на заліку, відповіді на контрольні питання (колоквіум)
Вимоги до письмової роботи.	Кореляція поставлених завдань, теоретичної та практичної значимості й висновків у написанні анотації та аналізу виконуваних студентом творів
Семінарські заняття	Не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю.	Виконання всіх практичних завдань, зокрема тих, що стосуються самостійної роботи (диригування творів, гра партитури, окремих партій; читання хорових та фрагментів інструментальних партитур; транспонування хорових партитур в межах м.2 вгору і вниз; диригування фрагментів, спів будь-якої з хорових партій з одночасним виконанням інших на фортепіано; аналіз партитури, що виконується, аналіз однієї з оркестрових груп партитури; виконання фрагментів перекладення оркестрових партитур для фортепіано). Здача всіх проміжних етапів контролю.
7. Політика курсу	
Орієнтація завдань курсу на формування умінь самоорганізації творчого потенціалу студентів визначає педагогічно керовану стратегію освоєння ними конкретного алгоритму самостійної роботи в процесі індивідуальної музично-виконавської діяльності. Для розвитку рефлексивних умінь студентів, забезпечення повноти та об'єктивності аналітичного осмислення власних виконавських дій та результатів творчої діяльності диригування, читання партитур, ескізного їх програвання, розбору та інтерпретації партитурного тексту пропонуються відповідні анкети для самоаналізу та самооцінки як практичне керівництво щодо самостійної роботи. Важливим завданням політики курсу «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур» є реалізація методичного інструментарію стимулювання позитивної мотивації майбутніх музикантів-фахівців до вдосконалення індивідуальної майстерності у різних напрямках музичного виконавства, активізації їх творчої ініціативи, готовності до успішної самореалізації у подальшому професійно-особистісному кар'єрному зростанні. Звертається особлива увага на відвідування студентами індивідуальних занять, підготовку запропонованих завдань самостійної роботи, творчий підхід до вирішення проблемних ситуацій, що виникають під час індивідуальних занять, уміння застосовувати теоретичні знання при накресленні (моделюванні) шляхів розв'язання таких ситуацій.	
8. Рекомендована література (диригування)	
1. Авксентьев В. Оркестр русских народных инструментов / В. Авксентьев. – М.: Музгиз, 1958. 2. Агафонников А. Симфоническая партитура / А. Агафонников. – Л., 1981. 3. Анисимов А. Дирижер-хормейстер / А.Анисимов. – Л., 1976. 4. Асафьев Б.В. Музыкальная форма как процесс / Б.В. Асафьев. – Л., 1971. 5. Багриновский М. Дирижерская техника рук / М.Багриновский. – М., 1947. 6. Барсова И.А. Книга об оркестре / И.А.Барсова. – М., 1969, 1978, 1981. 7. Берлиоз Г. Дирижер оркестра / Г.Берлиоз // Большой трактат о современной инструментовке и оркестровке. – М., 1972. 8. Благodatov Г.И. История симфонического оркестра / Г.И.Благodatov. – Л., 1969. 9. Блок В. Оркестр русских народных инструментов / В.Блок. – М., 1986. 10. Бурбан М. Українські хори і диригенти /М.Бурбан. – Дрогобич: Посвіт, 2006. – 640 с.	

11. Вагнер Р. О дирижировании / Р.Вагнер. – СПб., 1900.
12. Вальтер Б. О музыке и музицировании / Б.Вальтер. – М.: Госмузиздат, 1962.
13. Вейнгартнер Ф. Исполнение классических симфоний: Советы дирижерам / Ф. Вейнгартнер. – М., 1965. – Т.1. Бетховен.
14. Вольф О. Хрестоматия по чтению партитур / О.Вольф. – М., 1958.
15. Вуд Генри. О дирижировании / Генри Вуд. – М.: Музгиз, 1958.
16. Гинзбург Лео. Избранное. Дирижеры и оркестры. Вопросы теории и практики дирижирования / Лео Гинзбург. – М., 1982.
17. Григорьев Л.Г., Платек Я.М. Современные дирижеры (справочник) / Л.Г. Григорьев, Я.М. Платек. – М., 1969.
18. Густав Малер: Письма. Воспоминания. – М., 1968.
19. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів: метод. поради керівникам самодіяльних колективів / В.Гуцал. – К.: Мистецтво, 1978. – 164 с.
20. Дирижерское исполнительство. Практика, теория, эстетика / Ред.-сост. Л.Гинзбург. – М., 1975.
21. Дмитриевский Г. Хороведение и управление хором / Г. Дмитриевский. – М.: Музгиз, 1957.
22. Доронюк В.Д. Курс техніки диригування / В.Д.Доронюк. – Івано-Франківськ: Івано-Франківська обласна друкарня, 2004. – 292 с.
23. Егоров А. Теория и практика работы с хором / А.Егоров. – М.: Музгиз, 1951.
24. Завадинский Д. Выбор схем тактирования / Д.Завадинский. – К.: Музична Україна, 1980.
25. Завадинский Д. Курс чтения симфонических партитур / Д. Завадинский. – К.: Музична Україна, 1983.
26. Иванов-Радкевич А. О воспитании дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1973. – 80 с.
27. Иванов-Радкевич А. Пособие для начинающих дирижеров / А.Иванов-Радкевич. – М., 1977.
28. Иванов-Радкевич А. Хрестоматия для начинающего дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1961. – Вип. 1.
29. Иванов-Радкевич А. Хрестоматия для начинающего дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1964. – Вип. 2.
30. Искусство Артуро Тосканини. Воспоминания, биографические материалы / Сост. Тарасов Л.М. – Л., 1974.
31. Історія диригування (оркестрове виконавство): методичні матеріали з курсу / уклад. Ю.І.Лошков. – Х.: ХДАК, 2002. – 34 с.
32. Казачков С. Дирижерский аппарат и его постановка / С.Казачков. – М.: Музыка, 1967.
33. Кан Э. Элементы дирижирования / Э. Кан. – Л., 1980.
34. Канерштейн М. Вопросы дирижирования / М.Канерштейн. – М.: Музыка, 1965, 1972.
35. Колесса М.Ф. Основы техники дирижирования / М.Ф. Колесса. – К.: Музична Україна, 1981. – 208 с.
36. Коломієць А., Пашенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових паритур. – К.: Музична Україна, 1977.
37. Кондрашин К. О дирижерском искусстве / К. Кондрашин. – Л.–М.: Советский композитор, 1970.
38. Кофман Р. Виховання диригента: психологічні особливості / Р.Кофман. – К.: Музична Україна, 1986. – 40 с.
39. Лашенко А. Хоровая культура: аспекты изучения и развития / А.Лашенко. – К., 1989.
40. Малько Н. Основы техники дирижирования / Н.Малько. – М.-Л.: Музыка, 1965.
41. Мальтер Л. И. Таблицы по инструментоведению. Инструменты симфонического, духового, эстрадного и русского народного оркестров, электроинструменты,

- певческие голоса / Л.И. Мальтер. – М.: Музыка, 1964, 1966, 1972.
42. Маталаев Л.Н. Основы дирижерской техники / Л.Н.Маталаев. – М.: Сов. композитор, 1986. – 208 с.
43. Медушевский В.В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки / В.В. Медушевский. – М., 1976.
44. Мильштейн Я. Исполнительские и педагогические принципы К.Н.Игумнова / Я. Мильштейн // Мастера советской пианистической школы. – М., 1961.
45. Мохов Н. Исполнительский анализ партитуры для оркестра русских народных инструментов / Н.Мохов. – М.: Музыка, 1968.
46. Мусин И. Техника дирижирования / И.Мусин. – Л., 1967.
47. Мюнш Ш. Я – дирижер / Ш.Мюнш. – М.: Госмузиздат, 1960.
48. Ольхов К. Вопросы теории дирижерской техники и обучение хоровых дирижеров / К.Ольхов. – Л.: Просвещение, 1979.
49. Ольхов К. Теоретические основы дирижерской техники / К.Ольхов. – Л., 1984.
50. Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів: навчальний посібник / А.В.Онуфрієнко. – К.: Музична Україна, 1980. – 167 с.
51. Пазовский А.М. Записки дирижера / А.М.Пазовский. – 2-е изд. – М., 1968.
52. Пасічняк Л.М. Робота диригента над музичним твором: Методичні рекомендації до дисципліни «Оркестрове диригування» для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012. – 72 с.
53. Пігров К. Керування хором / К.Пігров. – К.: Мистецтво, 1965.
54. Поздняков А. Дирижер – аккомпаниатор / А. Поздняков. – Л.: Музыка, 1975.
55. Поляков О. Язык дирижирования / О.Поляков. – К: Музична Україна, 1987. – 95 с.
56. Птица К.Б. Очерки по технике дирижирования хором / К.Б. Птица. – М.-Л.: Музгиз, 1948.
57. Раабен Л.Н. Дирижеры / Л.Н.Раабен // Ленинградский государственный орден Ленина академический театр оперы и балета имени С.М.Кирова. 1917 – 1967. – Л., 1967.
58. Разумний І. Практичний посібник з диригування / І.Разумний. – К.: Держ. в-тво образотворчого м-тва і муз. л-ри УРСР, 1959. – 202 с.
59. Ратнер С. Элементарные основы дирижерской техники / С.Ратнер. – М.: Музыка, 1961.
60. Римский-Корсаков Н.А. Эпидемия дирижерства / Н.А. Римский-Корсаков // Полн. собр. соч. Литературные произведения и переписка. – Т. 2. – М., 1963.
61. Рогаль-Левицкий Дм. Современный оркестр / Дм. Рогаль-Левицкий. – М., 1953. – Т.1, 2; М., 1956. – Т.3,4.
62. Рождественский Г. Дирижерская аппликатура / Г.Рождественский. – Л., 1974.
63. Серганюк Ю., Серганюк Л., Їжак В. Методика аналізу хорових творів / Ю. Серганюк, Л. Серганюк, В.Їжак. – Івано-Франківськ: Прикарпатський університет, 1992. – 112 с.
64. Сивизьянов А. Проблема мышечной свободы дирижера хора / А. Сивизьянов. – М.: Музыка, 1983. – 55 с.
65. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія / Т.І. Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – 184 с.
66. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник / Т.І.Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – Ч.1. – 122 с.
67. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник / Т.І.Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – Ч.2. – 72 с.
68. Соколов Ф. Андреев В.В. и его оркестр / Ф.Соколов. – М.: Музыка, 1962.
69. Фуртвенглер Вильгельм. О дирижерском ремесле / В. Фуртвенглер //

Исполнительское искусство зарубежных стран. – Вып. 2. – М., 1966.

70. Хайкин Б.Э. Беседы о дирижерском ремесле / Б.Э. Хайкин. – М., 1984.

71. Хайкин Б.Э. Дирижер о дирижерах / Б.Э. Хайкин // Наш Большой театр. – М., 1977. – С. 42-58.

72. Чесноков П. Хор и управление им / П.Чесноков. – М., 1952.

73. Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра / М.Чулаки. – М., 1950, 1956, 1962, 1972.

8. Рекомендована література (читка партитур)

1. Анализ вокальных произведений: учебн. пособие. Л. : Музыка, 1988. 349 с.

2. Андреева Л., Попов В. Хрестоматия по чтению хоровых партитур / сост. Л. М. Андреева, В. С. Попов. Вып. 3. Ч. 1. Москва : Музыка, 1977. 129 с.

3. Андрос Н. Українська хорова література: навч. посібник. Т. І. Київ : Музична Україна, 1985. 100 с.

4. Афонченко М.М. Читання хорових партитур: методичні вказівки. Рівне, 1991. 49 с.

5. Барсова И. А. Симфонический оркестр и его инструменты. Москва: Сов. композитор, 1962. 103 с.

6. Бенч-Шокало О. Г. Український хоровий спів: Актуалізація звичасвої традиції : навч. посіб. Київ : Ред. журн. «Укр. Світ», 2002. 440 с.: іл., нот.

7. Бобровников Є. Грай, музико. Київ : Музична Україна, 1968. 84 с.

8. Вечір Д. В. Аналіз музики в аспекті фактурно-гармонійного комплексу. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки й теорії і практики освіти : зб. наук. робіт.* Харків : Стил-Іздат, 2003. Вип. 11. С. 84–92.

9. Гайдено А.П. Инструментознаство та основи теорії інструментування: підручник. Харків : Майдан, 2010. 156 с.

10. Гаспаров Б. М. О некоторых принципах структурного анализа музыки. *Проблемы музыкального мышления.* М. : Музыка, 1974. С. 129–152.

11. Гулеско И. Национальный хоровой стиль : учебное пособие. Харків : ХДІК. 1994. 108 с.

12. Гуменюк А.І. Інструментальна музика. Київ : Наукова думка, 1972. 487 с.

13. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. Київ : Наукова думка, 1967. 244 с.

14. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів: метод. поради керівникам самодіяльних колективів. Київ : Мистецтво, 1978. 164 с.

15. Живов В. Л. Исполнительский анализ хорового произведения. *Вопросы истории, теории, методики.* М. : Музыка, 1987. 95 с.

16. Завадинский Д. Курс чтения симфонических партитур: учебное пособие для высших музыкальных учебных заведений. Київ : Музична Україна, 1983. 86 с.

17. Иванов П. Оркестр українських народних інструментів. Київ : Музична Україна, 1981. 111 с.

18. Ільченко О.О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності: монографія. Київ. держ. ін-т культури / відп. ред. А.П.Лашенко. Київ, 1994. 116 с.

19. Казанский С. Хрестоматия по чтению хоровых партитур / сост. С.Казанский. М., 1976. 184 с.

20. Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. Київ : Музична Україна, 1977. 141 с.

21. Комаренко В. Український оркестр народних інструментів. Київ : Держ. вид.-во обр. м-ва і муз. л-ри УРСР, 1960. 83 с.

22. Кон Ю. Г. Вопросы анализа современной музыки // Статьи и исследования. Л. : Сов. композитор, 1982. 182 с.

23. Корыхалова Н. П. Музыкально-исполнительские термины. Возникновение, развитие значений и их оттенки, использование в разных стилях. С. Пб. : Композитор, 2000. 272с.

24. Костюк Н. Богослужбова музична культура. *Історія української музики*. Київ : ІМФЕ, 2009. С. 70–159.
25. Кошиць О. Українські народні пісні. Для мішаного хору. Київ : Музична Україна, 1968. 118 с.
26. Леонтович М. Хорові твори / ред.-упоряд. В. В. Кузик. Київ : Музична Україна, 2005. 341 с.
27. Лисенко М. Хорові твори та вокальні ансамблі на вірші Т. Шевченка. Київ : Музична Україна, 1983. 136 с.
28. Людкевич С. Українські народні пісні в обробці для хору. Київ, 1968. 60 с.
29. Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К.: Музична Україна, 1980. 167 с.
30. Опарик Л.М. Читка партитур : хрестоматія. Івано-Франківськ, 2019. 46 с. URL: <http://lib.ru.if.ua/elibrary-res.php?a=хрестоматія&nom=2>.
31. Полтавцев И., Светозарова М. Курс чтения хоровых партитур. Ч. 1. Москва : Музыка, 1964. 298 с.
32. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів. Київ : Музична Україна, 1984. 116 с.
33. Ражников В. Г. Зависимость вариативности исполнительской трактовке музыкального произведения от внутренней мотивации. *Новые исследования в психологии*. Вып. 2. Москва : Педагогика, 1976. С. 21–24.
34. Роговська Є. В., Рутецкий В. В. Оркестр народних інструментів : навчально-методичний посібник. Житомир : ЖДУ ім. І.Франка, 2014. 220 с.
35. Сверлюк Я. В. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика: монографія. Рівне: РДГУ, 2007. 235 с.
36. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія. Вінниця : ВНТУ, 2009. 184 с.
37. Тевлин Б. Хрестоматия по чтению хоровых партитур. **Мастера хоровой полифонии** / сост. Б. Г. Тевлин. Москва : Музыка, 1975. 133 с.
38. Українська музика [Ноти] : Оркестрові партитури. Ч.1 / упоряд. Корницький Є. Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. 256 с.
39. Українська хорова література : навчальний посібник / Н. Андрос (заг. ред.). Київ : Музична Україна, 1996. Т. 2. 136 с.
40. Фенглер М. Диригент і вихователь творчого колективу: Методичні вказівки. Рівне, 1992. 68 с.
41. Фортунатов Ю., Барсова И. Практическое руководство по чтению симфонических партитур. Вып. 1. Москва : Музыка, 1966. 225 с.
42. Хашчеватська С. Інструментознавство: підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 256 с.
43. Хрестоматия для школьного оркестра. Произведения зарубежных композиторов: Партитура / Сост. С.Штамер. Вып. 1. М.: Музыка, 1991. 223 с.
44. Цицирев В.М. Оркестр народних інструментів як феномен української культури: навчальний посібник. Харків : ХДАК, 2006. 60 с.
45. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. 168 с.
46. Якуб'як Я. Аналіз музичних творів (Музичні твори). Тернопіль : Астон, 1999. 208 с.

Рекомендована нотна література

І. Дворядкові партитури для жіночого хору

1. Ой розвився / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1970. С. 148-149.
2. Ой сивая зозуленька. Обр. М.Леонтовича. Там же. С. 153.
3. А вже весна. Обр. М.Леонтовича. Там же. С. 158.
4. Щебетала пташечка. Муз. Я.Степового / Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. К. : Музична Україна, 1977. С. 34.
5. Вечірня пісня. Муз. В.А.Моцарта, укр. текст М.Бахматинського. Там же. С. 35.

6. Ой видно село. Слова і музика Л.Лепкого, обр. М.Гайворонського / Повік не зів'яне. Тернопіль, 1990. С. 45-46.

II. Дворядкові партитури для чоловічого хору

1. За річкою за Дунаєм / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1970. С. 137.
2. Гей, нумо, браття, всі до зброї. Там же. С. 143.
3. Ой, що то за шум учинився. Обр. К.Стеценка / Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 32.
4. Вічний революціонер. Муз. М.Лисенка, сл. І.Франка. Там же. С. 37.
5. Журавлі. Муз. Л.Лепкого, сл. Б.Лепкого / Чом, чом, земле моя / упор. П.Чоловський. Івано-Франківськ : Обласний науково-методичний центр, 1991. С. 14.

III. Трирядкові партитури для чотириголосого мішаного хору

1. Зоре моя вечірняя. Обр. М.Леонтовича / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1970. С. 41-42.
2. Гей у лісі. Обр. П.Демуцького / Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 111.
3. Непереглядною юрбою. Муз. Д.Січинськоо. Там же. С. 120.
4. Пролісок. Муз. Г.Майбороди, сл. В.Сосюри / Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. К. : Музична Україна, 1977. С. 97.

IV. Чотирирядкові партитури для чотириголосого мішаного хору

1. Прилетіла перепілонька. Обр. Л.Ревуцького / Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 157.
2. Ой у полі жито. Обр. С.Орфеева. Там же. С. 166.
3. Тече вода. Муз. Я.Степового, сл. Т.Шевченка. Там же. С. 171.
4. Частини Служби Божої / Леонтович М.Д. Служба Божа. Церковні твори. Для мішаного хору. Львів : ПП Сорока Т.Б., 2005. 80 с.

V. Дворядкові, трирядкові партитури для однорідних ансамблів народних інструментів

1. Лисенко М. Вальс "Розлука". Перекладення В.Герасименка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 10-11.
2. Пливе човен. Українська народна пісня. Обробка В.Герасименка. Там же. С. 21-22.
3. Повій, вітре, на Вкраїну. Українська народна пісня. Обробка М.Заремби, перекладення В.Герасименка. Там же. С. 23.
4. Прокоф'єв С. Швидкоплинність (№6). Перекладення А.Александрова. Там же. С. 9.
5. Степовий Я. Пісня. Перекладення В.Герасименка. Там же. С. 22.
6. Українська народна пісня «Налетіли журавлі». Обробка А.Бойка. Скор. ред. Н. Безенкової. Матвійчук Л.Д. Методичні основи ансамблевого виконавства: навч.-метод. посібник. Київ : НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2008. С. 11-14.
7. Шамо І. Дніпровський вальс. Аранжування Л. Матвійчука. Там же.
8. Чайковський П. Листопад. На трійці (з циклу "Пори року"). Перекладення В.Герасименка. Там же. С. 11-12.
9. Шишаков Ю. Скерцо. Там же. С. 20-21.

VI. Дво- п'ятирядкові партитури для неоднорідних ансамблів народних інструментів

1. Бетховен Л. Серенада для флейти, скрипки та альту. Перекладення А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 31-32.
2. Билина. Обробка М.Балакірева, перекладення М. Іванова. Там же. С. 17-18.
3. Глієр Р. Танець (з балету "Тарас Бульба"). Перекладення В.Гнутова. Там же. С. 14-15.
4. Дваріонас Б. Вальс. Перекладення Ю.Блінова. Там же. С. 27-28.
5. Капп Е. Повільний танець. Перекладення В.Гнутова. Там же. С. 12.
6. Крижачок. Білоруський народний танець. Обробка П.Куликова, перекладення В.Гнутова. Там же. С. 15-16.
7. Стравинський І. Вальс. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 51-53.

8. Страннолюбський Б. Танець. Там же. С. 13.
9. Шишаков Ю. "При долинушке". Варіації на тему російської народної пісні. Там же. С. 19.

VII. Чотири- п'ятирядкові партитури для камерного ансамблю

1. Барток Б. Частини з сюїти "Дітям". Перекладення С.Штамера / Хрестоматія для шкільного оркестра. Произведения зарубежных композиторов: Партитура / Сост. С.Штамер. М. : Музыка, 1991. Вып. 1. С. 148-154.
2. Гайдн Й. Менует. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 78.
3. Гендель Г.Ф. Бурре. Перекладення С.Асламазяна. Там же. С. 53.
4. Кореллі А. Сарабанда. Перекладення С.Асламазяна. Там же. С. 4-5.
5. Маршан Л. Менует. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 24-25.
6. Моцарт В.А. Колискова. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 92.
7. Пёрселл Г. Арія. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 21.
8. Шуман Р. Зима. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 126.

VIII. Фрагменти перекладів симфонічних партитур для оркестрів народних інструментів

1. Вербицький М. Симфонія. Перекладення А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 135-137.
2. Вимер І. Адажіо. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 111-115.
3. Дворжак А. Слов'янський танець. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 91-98.
4. Калачевський М. Українська симфонія (IV ч.). Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 122-129.
5. Кос-Анатольський А. Коломийка (з балету "Хустка Довбуша"). Інструментовка Г.Казакова. Там же. С. 154-156.
6. Лисенко М. Козачок (з опери "Енеїда"). Обробка Г.Таранова. Там же. С. 86-90.
7. Чайкін М. Концерт для баяна з симфонічним оркестром. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 138-142.

IX. Акомпанементи для ансамблів та оркестрів народних інструментів

1. Кос-Анатольський А. Давно те минуло. Слова Т.Шевченка. Оркестровка А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 143-147.
2. Кос-Анатольський А. Романс (з балету "Хустка Довбуша"). Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.
3. Лисенко М. Де згода в сімействі (з опери "Наталка-полтавка"). Слова І.Котляревського. Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.
4. Лисенко М. Елегія. Перекладення К.Домінчена / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 46-47.
5. Стеценко К. Вечірня пісня. Перекладення К.Домінчена. Там же. С. 59-60.
6. Стеценко К. Пісня без слів. Перекладення К.Домінчена. Там же. С. 53-56.
7. Українська народна пісня "Стоїть гора високая". Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.
8. Шамо І. Дніпровський вальс. Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.

X. Фрагменти партитур для ансамблів та оркестрів народних інструментів

1. Андрєєв В. Сцена з балету / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 57-58.
2. Глієр Р. Хоровод (з балету "Мідний вершник"). Перекладення В.Мурзіна. Там же. С. 40-42.
3. Гріг Е. Елегійна мелодія. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 60-63.
4. Гріг Е. Пісня Сольвейг (з сюїти "Пер Гюнт"). Перекладення Б.Шейка. Там же. С. 50-51.
5. Задерацький В. Молодіжний вальс. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 116-121.
6. Кабалевський Д. Танець. Перекладення Ю.Блінова. Там же. С. 38-40.
7. Онуфрієнко А. Хороводи. Там же. С. 105-110.
8. Прокоф'єв С. Гавот. Перекладення А.Соболева. Там же. С. 43-45.

9. П'єси для оркестру народних інструментів : партитура. К. : Муз. Україна, 1973. 56 с.
10. П'єси для оркестру народних інструментів [Ноти] : партитура / упор. А.В.Онуфрієнко. К. : Муз. Україна, 1980. 64 с.
11. П'єси для оркестру народних інструментів [Ноти] : партитура / упор. А.В.Онуфрієнко. К. : Муз. Україна, 1987. 60 с.
12. Скорик М. Варіації на народні теми. Там же. С. 79-85.
13. Угорський народний танець. Обробка Б.Шейка. Там же. С. 25-27.
14. Чайковський П. Сюїта № 3. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 33-34.
15. Штогаренко А. Український танець. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 76-78.

1. Загальні відомості

Назва дисципліни	Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур
Викладач	Булда Марина Володимирівна Дуда Лариса Ігорівна Опарик Лариса Миколаївна Пасічняк Лілія Михайлівна Фабрика-Процька Ольга Романівна Шевченко Марта Онуфріївна
Контактний телефон викладача	0950212654 0962478136 0674373099 0965194758 0997452990 0677781511 0508243340
Е-mail викладача	larysa.duda@pnu.edu.ua oparyklarysa@ukr.net lpasichnyak@ukr.net olgafp4@ukr.net
Формат дисципліни	Дисципліна вільного вибору студента циклу професійної практичної підготовки
Обсяг дисципліни	II курс: I, II семестри, 3 кредити, загальна кількість годин: 90 (15+16 – індивідуальні заняття, 30+29 – самостійна робота), III семестр – екзамен, IV семестр – залік.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур» забезпечує процес фахової освіти **бакалаврів**, формує всебічний розвиток особистісних і професійних якостей майбутнього спеціаліста як необхідну умову подальшої успішної самореалізації. Навчальний курс «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур» входить у перелік дисциплін вільного вибору студента циклу професійної практичної підготовки вищих музичних навчальних закладів, які готують спеціалістів кваліфікації «артист»

ансамблю народних інструментів», «артист оркестру», «диригент оркестру», «викладач-інструменталіст».

Курс «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур», змістом якого є практичне освоєння різноманітних партитур творів різних історичних епох, стилів і жанрів, спрямований на розширення музичної ерудиції студентів, формування їх загальної культури, художньо-естетичних смаків та розвиток таких професійних навиків, як знаходити відповідні диригентські жести для передачі виконавських намірів у професійній діяльності керівника ансамблю, оркестру народних інструментів, читання нот з аркуша, транспонування нотного тексту, вироблення внутрішньо-слухових уявлень про елементи оркестрової та хорової фактури музичних творів.

Зміст дисципліни полягає в оволодінні бакалаврами теоретичним матеріалом і практичними навиками, закріпленні їх під час вирішення творчих завдань в процесі роботи над репертуаром згідно запланованих годин; в практичному застосуванні системи знань, удосконаленні умінь, набутих як у класі диригування та читки партитур, так і під час репетицій ансамблю чи оркестру народних інструментів; прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній; формуванню широкого художнього кругозору майбутнього викладача; виховуванні вміння самостійно мислити, критично аналізувати прочитану літературу; у формуванні творчого репертуару бакалаврів, забезпечуючи накопичення літератури для майбутньої професійної діяльності.

Систематичні заняття з «Практики народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур», сприяють освоєнню аналітичних підходів до вивчення нотного тексту, розкриття його музичного смислу та розуміння художньо-емоційної сторони музичних образів, а також активізують усвідомлення власних творчих намірів у процесі самостійної роботи студентів, виховують прагнення обґрунтувати художню інтерпретацію музичного твору, що є необхідними професійними якостями майбутнього диригента-керівника ансамблевого, оркестрового колективу.

Однією з вирішальних складових цього курсу є володіння виконавськими навиками гри на фортепіано, тому в робочій програмі дисципліни «Загальне фортепіано» частина навчального часу відводиться на перевірку гри студентом ансамблевих, оркестрових та хорових партитур.

Предмет курсу – вивчення ансамблевих, оркестрових і хорових партитур на основі технологічного аналізу музичних творів різних історичних епох, національних шкіл, жанрів і стилів та практичного освоєння піаністичних прийомів читання нотного тексту.

3. Мета та завдання курсу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур» є розвиток у студентів необхідних диригентських вмінь, навичок для організації та здійснення ансамблево-оркестрової діяльності як керівника та диригента аматорських та професійних колективів; навиків комплексного аналізу, читання та виконання на фортепіано партитур ансамблевих, оркестрових і хорових творів, різних за стильовими особливостями, фактурою викладення та прийомами виконавської реалізації партитурного тексту.

Успішність опанування студентами змісту курсу залежить від результативності розв'язання таких **завдань**:

- формування творчої особистості диригента, керівника ансамблю, оркестру народних інструментів; виховання у студентів любові до диригентської діяльності, оркестрового мистецтва;
- ознайомлення з основами диригентської техніки та впровадити їх у практику диригентської діяльності студента у роботі з навчальним оркестром;
- формування умінь самоорганізації творчого потенціалу відповідно до потреб професійної реальності і культурних вимог її вдосконалення на основі оволодіння методами самостійної роботи над партитурою;

- формування музично-педагогічного професіоналізму педагога-музиканта, музиканта-виконавця через практичне освоєння піаністичних прийомів читання партитур різних історичних епох, стилів і жанрів;
- виховання уміння розкривати в процесі виконання художній задум твору і виражати своє творче відношення до твору на основі глибокого вивчення його змісту;
- формування соціально-професійних і міжпредметних компетенцій, орієнтація на міждисциплінарні зв'язки зі спеціальними предметами фахового спрямування через засвоєння теоретичних основ запису та читання оркестрових і хорових партитур;
- формування професійного менталітету науково-педагогічного працівника музично-педагогічної і мистецької галузей; розвиток здатності до інтелектуальної автономності.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни «Диригування та читка партитур» у студентів мають бути сформовані такі загальні та фахові компетентності:

ЗК 2. Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність до критики та самокритики.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

ФК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК 3. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК 7. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

ФК 8. Здатність здійснювати диригентську діяльність.

ФК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

ФК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 15. Здатність здійснювати менеджерську та аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва.

ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмові результати навчання:

– володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів;

– аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;

– володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах;

– демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю);

- володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом;
- застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській та аранжувальній практичній діяльності;
- володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу		90	
Вид заняття		Загальна кількість годин	
індивідуальні заняття III семестр		15 год.	
індивідуальні заняття IV семестр		16 год.	
самостійна робота		30+29 год.	
		Ознаки курсу	
Семестри 3,4-й	Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»	Курс (рік навчання) 2-й	Дисципліна вільного вибору студента циклу професійної практичної підготовки

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцін ки	Термін виконан ня
Тема1. Ознайомлення з схемою 4/4. Показ вступу і зняття.	індивіду альне	3, 21, 22, 34, 35, 40, 42, 46 (л-ра з диригування)	Зі скількох жестів складається чотиридольна схема? Правила їх виконання. Відпрацювати показ вступу до повної і неповної долі такту на початку і в середині твору. Прийоми зняття повних і неповних долей такту в середині і в кінці музичного твору. Індивід. 1 год. Самост.3 год.	2 бали 4 бали	1-й тиждень 3-го семестр у
Тема 2. Тактування обома руками. Функції правої та лівої рук диригента	індивіду альне	7, 20, 21, 22, 33, 35, 40, 42, 46, 48, 56 (л-ра з диригування)	Функції правої руки. Функції лівої руки. Самостійність рук під час диригування. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	3 бали 4 бали	2-й, 3-й тиждень 3-го семестр у
Тема 3. Транспонування	індивіду альне	4, 20, 31(л-ра з читки	Особливості транспонування		4-й, 5-й тиждень

хорових партитур на м.2 вище або нижче оригіналу.		партитур); ноти: 19, 25, 26, 28, 37	хорових партитур на м.2 вище або нижче оригіналу. Причини необхідності транспонування на м.2 вгору чи вниз. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	5 бали в 5 бали в	3-го семестр у
Тема 4. Диригування горизонтальних елементів розміру 4/4 з включенням плечової частини руки.	індивідуальне	3, 20, 22, 33, 35, 40, 42, 46, 48, 55, 58 (л-ра з диригування)	Взаємозалежність амплітуди жесту, характеру його штрихової техніки (наприклад, легато) та чергування сильних і слабких долей такту у виборі типу диригентського жесту. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	6-й, 7-й тиждень 3-го семестр у
Тема 5. Читання з листа дворядкових партитур для однорідних хорів, спів хорових партій.	індивідуальне	3, 4, 20, 31(л-ра з читки партитур); ноти: 25, 26, 28, I (1-6), II (1-5)	Специфіка виконання дворядкових партитур для однорідних хорів на фортепіано. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	3 бали 5 бали в	8-й, 9-й тиждень 3-го семестр у
Тема 6. Акцент. Синкопа	індивідуальне	22, 34, 35, 40, 46, 49, 58(л-ра з диригування)	Прийоми показу акценту на різні долі такту та його значення як виразового засобу. Відпрацювати варіанти показу синкоп у диригуванні. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	10-й, 11-й тиждень 3-го семестр у
Тема 7. Диригування хорових мініатюр а capella в розмірі 4/4. Ознайомлення та диригування інструментальних	індивідуальне	19, 21, 22, 28, 29, 35, 48, 50, 52, 56, 67, 72(л-ра з диригування)	Практичні навички диригування хорових та інструментальних творів з урахуванням відповідних позицій рук диригента.		12-й, 13-й, 14-й тиждень 3-го семестр у

творів для ансамблю народних інструментів (троїсті музики).			Індивід. 3 год. Самост.4 год.	3 бали 3 бали	
Тема 8. Тактування довгих ритмічних тривалостей та довгих пауз.	індивідуальне	5, 12, 21, 23, 35, 40, 46(л-ра з диригування)	Відображення в жестах правої і лівої рук довгих ритмічних тривалостей та довгих пауз. Поняття затримки живого музичного руху. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	1 бал 5 балів	15-й тиждень 3-го семестру 1-й, тиждень 4-го семестру
Тема 9. Читання партитур для мішаного хору в трирядковому викладі, спів хорових партій.	індивідуальне	4, 20, 31(л-ра з читки партитур); ноти: 25, 26, 28, III (1-4)	Особливості запису та специфіка читання партитур для мішаного хору в трирядковому викладі. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	2-й, 3-й тиждень 4-го семестру
Тема 10. Складні розміри. Дроблення на «3» в 6, 9, 12-дольних схемах	індивідуальне	5, 20, 21, 22, 33, 35, 40, 42, 46, 48, 56 (л-ра з диригування)	Розкрити зміст поняття складні розміри.Взаємозалежність вибору схеми та її дроблення на «3» для диригування складних розмірів. Індивід. 3 год. Самост.4 год.	3 бали 4 бали	4-й, 5-й, 6-й тиждень 4-го семестру
Тема 11. Читання партитур для мішаного хору в чотирирядковому викладі (гомофонно-гармонічного, поліфонічного складу), спів хорових партій.	індивідуальне	4, 20, 24, 31(л-ра з читки партитур); ноти: 25, 26, 28, IV (1-4)	Особливості запису та специфіка читання партитур для мішаного хору в чотирирядковому викладі (гомофонно-гармонічного, поліфонічного складу), спів хорових партій. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	7-й, 8-й тиждень 4-го семестру
Тема 12. Значення	індивідуальне	1, 6, 8, 9, 16, 19,	Окреслити основні		9-й, 10-й

оркестрового класу у формуванні диригента. Види і типи оркестрів народних інструментів.	альне	30, 31, 37, 47, 52, 57, 60, 61, 65, 71(л-ра з диригування)	етапи розвитку оркестрового мистецтва, у тому числі українського. Виокремити особливості його функціонування та значення у навчальному процесі. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	4 бали 4 бали	тиждень 4-го семестру
Тема 13. Аналіз партитури для соліста і хору. Прийоми гри на фортепіано.	індивідуальне	1, 11, 30(л-ра з читки партитур); ноти: 27, 39	Особливості виконання на фортепіано акомпанементу самостійного характеру та супроводу, що дублює хорову партитуру. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	4 бали 4 бали	11-й, 12-й тиждень 4-го семестру
Тема 14. Диригування хорового твору з музичним супроводом (розмір 2/4, 3/4, 4/4); інструментального твору для оркестру народних інструментів (по клавiру); інструментальних мініатюр для камерного ансамблю та малого складу симфонічного оркестру (по клавiру)	індивідуальне	1, 9, 14, 28, 29, 36, 50, 52, 58, 66, 67(л-ра з диригування)	Удосконалення набутих навичок та умінь упродовж двох семестрів другого року навчання під час виконання програмових творів. Індивід. 4 год. Самост.4 год.	5 балів 5 балів	13-й, 14-й, 15-й, 16-й тиждень 4-го семестру
Разом за II курс			Індивід. 31 год. Самост. 59 год.	III сем. 50 б.+ IV сем. 50 б.	

Екзамен (III семестр)				50 б.	
Залік (IV семестр)				50 б.	
Усього			90 год.	III сем. 100 б. + IV сем. 100 б.	

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу:	Перевірка знань і вмінь студентів проводиться у вигляді проміжних і підсумкових контрольних заходів. Поточний контроль та оцінювання самостійної роботи студента проводиться безпосередньо на індивідуальних заняттях впродовж всього навчального курсу. Проміжний модульний (семестровий) контроль включає індивідуальне опитування та оцінювання з теоретичних питань програми (колоквіум). Форма підсумкового контролю – залік. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Максимальна кількість балів, яку отримують студенти – 100, з яких 50 балів студент отримує за відвідування занять, виконання навчальних завдань, а других 50 – за виконання програмових творів на заліку чи екзамені, відповіді на контрольні питання (колоквіум)
Вимоги до письмової роботи.	Кореляція поставлених завдань, теоретичної та практичної значимості й висновків у написанні анотації та аналізу виконуваних студентом творів
Семінарські заняття	Не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю.	Виконання всіх практичних завдань, зокрема тих, що стосуються самостійної роботи (диригування творів, гра партитури, окремих партій; читання хорових та фрагментів інструментальних партитур; транспонування хорових партитур в межах м.2 вгору і вниз; диригування фрагментів, спів будь-якої з хорових партій з одночасним виконанням інших на фортепіано; аналіз партитури, що виконується, аналіз однієї з

	оркестрових груп партитури; виконання фрагментів перекладення оркестрових партитур для фортепіано). Здача всіх проміжних етапів контролю.
7. Політика курсу.	
Орієнтація завдань курсу на формування умінь самоорганізації творчого потенціалу студентів визначає педагогічно керовану стратегію освоєння ними конкретного алгоритму самостійної роботи в процесі індивідуальної музично-виконавської діяльності. Для розвитку рефлексивних умінь студентів, забезпечення повноти та об'єктивності аналітичного осмислення власних виконавських дій та результатів творчої діяльності диригування, читання партитур, ескізного їх програвання, розбору та інтерпретації партитурного тексту пропонуються відповідні анкети для самоаналізу та самооцінки як практичне керівництво щодо самостійної роботи. Важливим завданням політики курсу «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур» є реалізація методичного інструментарію стимулювання позитивної мотивації майбутніх музикантів-фахівців до вдосконалення індивідуальної майстерності у різних напрямках музичного виконавства, активізації їх творчої ініціативи, готовності до успішної самореалізації у подальшому професійно-особистісному кар'єрному зростанні. Звертається особлива увага на відвідування студентами індивідуальних занять, підготовку запропонованих завдань самостійної роботи, творчий підхід до вирішення проблемних ситуацій, що виникають під час індивідуальних занять, уміння застосовувати теоретичні знання при накресленні (моделюванні) шляхів розв'язання таких ситуацій.	
8. Рекомендована література (диригування)	
1. Авксентьев В. Оркестр русских народных инструментов / В. Авксентьев. – М.: Музгиз, 1958. 2. Агафонников А. Симфоническая партитура / А. Агафонников. – Л., 1981. 3. Анисимов А. Дирижер-хормейстер / А. Анисимов. – Л., 1976. 4. Асафьев Б.В. Музыкальная форма как процесс / Б.В. Асафьев. – Л., 1971. 5. Багриновский М. Дирижерская техника рук / М. Багриновский. – М., 1947. 6. Барсова И.А. Книга об оркестре / И.А. Барсова. – М., 1969, 1978, 1981. 7. Берлиоз Г. Дирижер оркестра / Г. Берлиоз // Большой трактат о современной инструментовке и оркестровке. – М., 1972. 8. Благодатов Г.И. История симфонического оркестра / Г.И. Благодатов. – Л., 1969. 9. Блок В. Оркестр русских народных инструментов / В. Блок. – М., 1986. 10. Бурбан М. Українські хори і диригенти / М. Бурбан. – Дрогобич: Посвіт, 2006. – 640 с. 11. Вагнер Р. О дирижировании / Р. Вагнер. – СПб., 1900. 12. Вальтер Б. О музыке и музицировании / Б. Вальтер. – М.: Госмузиздат, 1962. 13. Вейнгартнер Ф. Исполнение классических симфоний: Советы дирижерам / Ф. Вейнгартнер. – М., 1965. – Т.1. Бетховен. 14. Вольф О. Хрестоматия по чтению партитур / О. Вольф. – М., 1958. 15. Вуд Генри. О дирижировании / Генри Вуд. – М.: Музгиз, 1958. 16. Гинзбург Лео. Избранное. Дирижеры и оркестры. Вопросы теории и практики дирижирования / Лео Гинзбург. – М., 1982. 17. Григорьев Л.Г., Платек Я.М. Современные дирижеры (справочник) / Л.Г. Григорьев, Я.М. Платек. – М., 1969. 18. Густав Малер: Письма. Воспоминания. – М., 1968. 19. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів: метод. поради керівникам самодіяльних колективів / В. Гуцал. – К.: Мистецтво, 1978. – 164 с. 20. Дирижерское исполнительство. Практика, теория, эстетика / Ред.-сост. Л. Гинзбург. – М., 1975. 21. Дмитриевский Г. Хороведение и управление хором / Г. Дмитриевский. – М.:	

- Музгиз, 1957.
22. Доронюк В.Д. Курс техніки диригування / В.Д.Доронюк. – Івано-Франківськ: Івано-Франківська обласна друкарня, 2004. – 292 с.
 23. Егоров А. Теория и практика работы с хором / А.Егоров. – М.: Музгиз, 1951.
 24. Завадинский Д. Выбор схем тактирования / Д.Завадинский. – К.: Музична Україна, 1980.
 25. Завадинский Д. Курс чтения симфонических партитур / Д. Завадинский. – К.: Музична Україна, 1983.
 26. Иванов-Радкевич А. О воспитании дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1973. – 80 с.
 27. Иванов-Радкевич А. Пособие для начинающих дирижеров / А.Иванов-Радкевич. – М., 1977.
 28. Иванов-Радкевич А. Хрестоматия для начинающего дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1961. – Вип. 1.
 29. Иванов-Радкевич А. Хрестоматия для начинающего дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1964. – Вип. 2.
 30. Искусство Артуро Тосканини. Воспоминания, биографические материалы / Сост. Тарасов Л.М. – Л., 1974.
 31. Історія диригування (оркестрове виконавство): методичні матеріали з курсу / уклад. Ю.І.Лошков. – Х.: ХДАК, 2002. – 34 с.
 32. Казачков С. Дирижерский аппарат и его постановка / С.Казачков. – М.: Музыка, 1967.
 33. Кан Э. Элементы дирижирования / Э. Кан. – Л., 1980.
 34. Канерштейн М. Вопросы дирижирования / М.Канерштейн. – М.: Музыка, 1965, 1972.
 35. Колесса М.Ф. Основы техники дирижирования / М.Ф. Колесса. – К.: Музична Україна, 1981. – 208 с.
 36. Коломієць А., Пашенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових паритур. – К.: Музична Україна, 1977.
 37. Кондрашин К. О дирижерском искусстве / К. Кондрашин. – Л.–М.: Советский композитор, 1970.
 38. Кофман Р. Виховання диригента: психологічні особливості / Р.Кофман. – К.: Музична Україна, 1986. – 40 с.
 39. Лашенко А. Хоровая культура: аспекты изучения и развития / А.Лашенко. – К., 1989.
 40. Малько Н. Основы техники дирижирования / Н.Малько. – М.-Л.: Музыка, 1965.
 41. Мальтер Л. И. Таблицы по инструментоведению. Инструменты симфонического, духового, эстрадного и русского народного оркестров, электроинструменты, певческие голоса / Л.И. Мальтер. – М.: Музыка, 1964, 1966, 1972.
 42. Маталаев Л.Н. Основы дирижерской техники / Л.Н.Маталаев. – М.: Сов. композитор, 1986. – 208 с.
 43. Медушевский В.В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки / В.В. Медушевский. – М., 1976.
 44. Мильштейн Я. Исполнительские и педагогические принципы К.Н.Игумнова / Я. Мильштейн // Мастера советской пианистической школы. – М., 1961.
 45. Мохов Н. Исполнительский анализ партитуры для оркестра русских народных инструментов / Н.Мохов. – М.: Музыка, 1968.
 46. Мусин И. Техника дирижирования / И.Мусин. – Л., 1967.
 47. Мюнш Ш. Я – дирижер / Ш.Мюнш. – М.: Госмузиздат, 1960.
 48. Ольхов К. Вопросы теории дирижерской техники и обучение хоровых дирижеров / К.Ольхов. – Л.: Просвещение, 1979.
 49. Ольхов К. Теоретические основы дирижерской техники / К.Ольхов. – Л., 1984.
 50. Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру

народних інструментів: навчальний посібник / А.В.Онуфрієнко. – К.: Музична Україна, 1980. – 167 с.

51. Пазовский А.М. Записки дирижера / А.М.Пазовский. – 2-е изд. – М., 1968.
52. Пасічняк Л.М. Робота диригента над музичним твором: Методичні рекомендації до дисципліни «Оркестрове диригування» для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012. – 72 с.
53. Пігров К. Керування хором / К.Пігров. – К.: Мистецтво, 1965.
54. Поздняков А. Дирижер – аккомпаниатор / А. Поздняков. – Л.: Музыка, 1975.
55. Поляков О. Язык дирижирования / О.Поляков. – К: Музична Україна, 1987. – 95 с.
56. Птица К.Б. Очерки по технике дирижирования хором / К.Б. Птица. – М.-Л.: Музгиз, 1948.
57. Раабен Л.Н. Дирижеры / Л.Н.Раабен // Ленинградский государственный орден Ленина академический театр оперы и балета имени С.М.Кирова. 1917 – 1967. – Л., 1967.
58. Разумний І. Практичний посібник з диригування / І.Разумний. – К.: Держ. в-во образотворчого м-тва і муз. л-ри УРСР, 1959. – 202 с.
59. Ратнер С. Элементарные основы дирижерской техники / С.Ратнер. – М.: Музыка, 1961.
60. Римский-Корсаков Н.А. Эпидемия дирижерства / Н.А. Римский-Корсаков // Полн. собр. соч. Литературные произведения и переписка. – Т. 2. – М., 1963.
61. Рогаль-Левицкий Дм. Современный оркестр / Дм. Рогаль-Левицкий. – М., 1953. – Т.1, 2; М., 1956. – Т.3,4.
62. Рождественский Г. Дирижерская аппликатура / Г.Рождественский. – Л., 1974.
63. Серганюк Ю., Серганюк Л., Їжак В. Методика аналізу хорових творів / Ю. Серганюк, Л. Серганюк, В.Їжак. – Івано-Франківськ: Прикарпатський університет, 1992. – 112 с.
64. Сивизьянов А. Проблема мышечной свободы дирижера хора / А. Сивизьянов. – М.: Музыка, 1983. – 55 с.
65. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія / Т.І. Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – 184 с.
66. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник / Т.І.Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – Ч.1. – 122 с.
67. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник / Т.І.Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – Ч.2. – 72 с.
68. Соколов Ф. Андреев В.В. и его оркестр / Ф.Соколов. – М.: Музыка, 1962.
69. Фуртвенглер Вильгельм. О дирижерском ремесле / В. Фуртвенглер // Исполнительское искусство зарубежных стран. – Вып. 2. – М., 1966.
70. Хайкин Б.Э. Беседы о дирижерском ремесле / Б.Э. Хайкин. – М., 1984.
71. Хайкин Б.Э. Дирижер о дирижерах / Б.Э. Хайкин // Наш Большой театр. – М., 1977. – С. 42-58.
72. Чесноков П. Хор и управление им / П.Чесноков. – М., 1952.
73. Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра / М.Чулаки. – М., 1950, 1956, 1962, 1972.

8. Рекомендована література (читка партитур)

1. Анализ вокальных произведений: учебн. пособие. Л. : Музыка, 1988. 349 с.
2. Андреева Л., Попов В. Хрестоматия по чтению хоровых партитур / сост. Л. М. Андреева, В. С. Попов. Вып. 3. Ч. 1. Москва : Музыка, 1977. 129 с.
3. Андрос Н. Українська хорова література: навч. посібник. Т. І. Київ : Музична

Україна, 1985. 100 с.

4. Афонченко М.М. Читання хорових партитур: методичні вказівки. Рівне, 1991. 49 с.
5. Барсова И. А. Симфонический оркестр и его инструменты. Москва: Сов. композитор, 1962. 103 с.
6. Бенч-Шокало О. Г. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції : навч. посіб. Київ : Ред. журн. «Укр. Світ», 2002. 440 с.: іл., нот.
7. Бобровников Є. Грай, музико. Київ : Музична Україна, 1968. 84 с.
8. Вечір Д. В. Аналіз музики в аспекті фактурно-гармонійного комплексу. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки й теорії і практики освіти* : зб. наук. робіт. Харків : Стиль-Іздат, 2003. Вип. 11. С. 84–92.
9. Гайдено А.П. Інструментознавство та основи теорії інструментування: підручник. Харків : Майдан, 2010. 156 с.
10. Гаспаров Б. М. О некоторых принципах структурного анализа музыки. *Проблемы музыкального мышления*. М. : Музыка, 1974. С. 129–152.
11. Гулеско И. Национальный хоровой стиль : учебное пособие. Харків : ХДІК. 1994. 108 с.
12. Гуменюк А.І. Інструментальна музика. Київ : Наукова думка, 1972. 487 с.
13. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. Київ : Наукова думка, 1967. 244 с.
14. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів: метод. поради керівникам самодіяльних колективів. Київ : Мистецтво, 1978. 164 с.
15. Живов В. Л. Исполнительский анализ хорового произведения. *Вопросы истории, теории, методики*. М. : Музыка, 1987. 95 с.
16. Завадинский Д. Курс чтения симфонических партитур: учебное пособие для высших музыкальных учебных заведений. Київ : Музична Україна, 1983. 86 с.
17. Іванов П. Оркестр українських народних інструментів. Київ : Музична Україна, 1981. 111 с.
18. Ільченко О.О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності: монографія. Київ. держ. ін-т культури / відп. ред. А.П.Лащенко. Київ, 1994. 116 с.
19. Казанский С. Хрестоматия по чтению хоровых партитур / сост. С.Казанский. М., 1976. 184 с.
20. Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. Київ : Музична Україна, 1977. 141 с.
21. Комаренко В. Український оркестр народних інструментів. Київ : Держ. вид.-во обр. м-ва і муз. л-ри УРСР, 1960. 83 с.
22. Кон Ю. Г. Вопросы анализа современной музыки // Статьи и исследования. Л. : Сов. композитор, 1982. 182 с.
23. Корыхалова Н. П. Музыкально-исполнительские термины. Возникновение, развитие значений и их оттенки, использование в разных стилях. С. Пб. : Композитор, 2000. 272с.
24. Костюк Н. Богослужбова музична культура. *Історія української музики*. Київ : ІМФЕ, 2009. С. 70–159.
25. Кошиць О. Українські народні пісні. Для мішаного хору. Київ : Музична Україна, 1968. 118 с.
26. Леонтович М. Хорові твори / ред.-упоряд. В. В. Кузик. Київ : Музична Україна, 2005. 341 с.
27. Лисенко М. Хорові твори та вокальні ансамблі на вірші Т. Шевченка. Київ : Музична Україна, 1983. 136 с.
28. Людкевич С. Українські народні пісні в обробці для хору. Київ, 1968. 60 с.
29. Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К.: Музична Україна, 1980. 167 с.
30. Опарик Л.М. Читка партитур : хрестоматія. Івано-Франківськ, 2019. 46 с. URL: <http://lib.pu.if.ua/elibrary-res.php?a=хрестоматія&nom=2>.

31. Полтавцев И., Светозарова М. Курс чтения хоровых партитур. Ч. 1. Москва : Музыка, 1964. 298 с.
32. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів. Київ : Музична Україна, 1984. 116 с.
33. Ражников В. Г. Зависимость вариативности исполнительской трактовке музыкального произведения от внутренней мотивации. *Новые исследования в психологии*. Вып. 2. Москва : Педагогика, 1976. С. 21–24.
34. Роговська Є. В., Рутецкий В. В. Оркестр народних інструментів : навчально-методичний посібник. Житомир : ЖДУ ім. І.Франка, 2014. 220 с.
35. Сверлюк Я. В. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика: монографія. Рівне: РДГУ, 2007. 235 с.
36. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія. Вінниця : ВНТУ, 2009. 184 с.
37. Тевлин Б. Хрестоматія по чтению хоровых партитур. **Мастера хоровой полифонии** / сост. Б. Г. Тевлин. Москва : Музыка, 1975. 133 с.
38. Українська музика [Ноти] : Оркестрові партитури. Ч.1 / упоряд. Корницький Є. Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. 256 с.
39. Українська хорова література : навчальний посібник / Н. Андрос (заг. ред.). Київ : Музична Україна, 1996. Т. 2. 136 с.
40. Фенглер М. Диригент і вихователь творчого колективу: Методичні вказівки. Рівне, 1992. 68 с.
41. Фортунатов Ю., Барсова И. Практическое руководство по чтению симфонических партитур. Вып. 1. Москва : Музыка, 1966. 225 с.
42. Хащеватська С. Інструментознавство: підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 256 с.
43. Хрестоматія для школьного оркестра. Произведения зарубежных композиторов: Партитура / Сост. С.Штамер. Вып. 1. М.: Музыка, 1991. 223 с.
44. Цицирев В.М. Оркестр народних інструментів як феномен української культури: навчальний посібник. Харків : ХДАК, 2006. 60 с.
45. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. 168 с.
46. Якуб'як Я. Аналіз музичних творів (Музичні твори). Тернопіль : Астон, 1999. 208 с.

Рекомендована нотна література

І. Дворядкові партитури для жіночого хору

1. Ой розвився / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1970. С. 148-149.
2. Ой сивая зозуленька. Обр. М.Леонтовича. Там же. С. 153.
3. А вже весна. Обр. М.Леонтовича. Там же. С. 158.
4. Щебетала пташечка. Муз. Я.Степового / Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. К. : Музична Україна, 1977. С. 34.
5. Вечірня пісня. Муз. В.А.Моцарта, укр. текст М.Бахматинського. Там же. С. 35.
6. Ой видно село. Слова і музика Л.Лепкого, обр. М.Гайворонського / Повік не зів'яне. Тернопіль, 1990. С. 45-46.

ІІ. Дворядкові партитури для чоловічого хору

1. За річкою за Дунаєм / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1970. С. 137.
2. Гей, нумо, браття, всі до зброї. Там же. С. 143.
3. Ой, що то за шум учинився. Обр. К.Стеценка / Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 32.
4. Вічний революціонер. Муз. М.Лисенка, сл. І.Франка. Там же. С. 37.
5. Журавлі. Муз. Л.Лепкого, сл. Б.Лепкого / Чом, чом, земле моя / упор. П.Чоловський. Івано-Франківськ : Обласний науково-методичний центр, 1991. С. 14.

ІІІ. Трирядкові партитури для чотириголосого мішаного хору

1. Зоре моя вечірняя. Обр. М.Леонтовича / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1970. С. 41-42.

2. Гей у лісі. Обр. П.Демуцького / Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 111.
3. Непереглядною юрбою. Муз. Д.Січинськоо. Там же. С. 120.
4. Пролісок. Муз. Г.Майбороди, сл. В.Сосюри / Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. К. : Музична Україна, 1977. С. 97.

IV. Чотирирядкові партитури для чотириголосого мішаного хору

1. Прилетіла перепілонька. Обр. Л.Ревуцького / Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 157.
2. Ой у полі жито. Обр. С.Орфеева. Там же. С. 166.
3. Тече вода. Муз. Я.Степового, сл. Т.Шевченка. Там же. С. 171.
4. Частини Служби Божої / Леонтович М.Д. Служба Божа. Церковні твори. Для мішаного хору. Львів : ПП Сорока Т.Б., 2005. 80 с.

V. Дворядкові, трирядкові партитури для однорідних ансамблів народних інструментів

1. Лисенко М. Вальс “Розлука”. Перекладення В.Герасименка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 10-11.
2. Пливе човен. Українська народна пісня. Обробка В.Герасименка. Там же. С. 21-22.
3. Повій, вітре, на Вкраїну. Українська народна пісня. Обробка М.Заремби, перекладення В.Герасименка. Там же. С. 23.
4. Прокоф’єв С. Швидкоплинність (№6). Перекладення А.Александрова. Там же. С. 9.
5. Степовий Я. Пісня. Перекладення В.Герасименка. Там же. С. 22.
6. Українська народна пісня «Налетіли журавлі». Обробка А.Бойка. Скор. ред. Н. Безенкової. Матвійчук Л.Д. Методичні основи ансамблевого виконавства: навч.-метод. посібник. Київ : НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2008. С. 11-14.
7. Шамо І. Дніпровський вальс. Аранжування Л. Матвійчука. Там же.
8. Чайковський П. Листопад. На трійці (з циклу “Пори року”). Перекладення В.Герасименка. Там же. С. 11-12.
9. Шишаков Ю. Скерцо. Там же. С. 20-21.

VI. Дво- п’ятирядкові партитури для неоднорідних ансамблів народних інструментів

1. Бетховен Л. Серенада для флейти, скрипки та альту. Перекладення А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 31-32.
2. Билина. Обробка М.Балакірева, перекладення М. Іванова. Там же. С. 17-18.
3. Глієр Р. Танець (з балету “Тарас Бульба”). Перекладення В.Гнутова. Там же. С. 14-15.
4. Дваріонас Б. Вальс. Перекладення Ю.Блінова. Там же. С. 27-28.
5. Капп Е. Повільний танець. Перекладення В.Гнутова. Там же. С. 12.
6. Крижачок. Білоруський народний танець. Обробка П.Куликова, перекладення В.Гнутова. Там же. С. 15-16.
7. Стравинський І. Вальс. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 51-53.
8. Страннолюбський Б. Танець. Там же. С. 13.
9. Шишаков Ю. “При долинушке”. Варіації на тему російської народної пісні. Там же. С. 19.

VII. Чотири- п’ятирядкові партитури для камерного ансамблю

1. Барток Б. Частини з сюїти “Дітям”. Перекладення С.Штамера / Хрестоматія для шкільного оркестру. Произведения зарубежных композиторов: Партитура / Сост. С.Штамер. М. : Музыка, 1991. Вып. 1. С. 148-154.
2. Гайдн Й. Менует. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 78.
3. Гендель Г.Ф. Бурре. Перекладення С.Асламязяна. Там же. С. 53.
4. Кореллі А. Сарабанда. Перекладення С.Асламязяна. Там же. С. 4-5.
5. Маршан Л. Менует. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 24-25.
6. Моцарт В.А. Колискова. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 92.
7. Пёрселл Г. Арія. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 21.

8. Шуман Р. Зима. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 126.

VIII. Фрагменти перекладів симфонічних партитур для оркестрів народних інструментів

1. Вербицький М. Симфонія. Перекладення А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 135-137.
2. Вимер І. Адажіо. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 111-115.
3. Дворжак А. Слов'янський танець. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 91-98.
4. Калачевський М. Українська симфонія (IV ч.). Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 122-129.
5. Кос-Анатольський А. Коломийка (з балету “Хустка Довбуша”). Інструментовка Г.Казакова. Там же. С. 154-156.
6. Лисенко М. Козачок (з опери “Енеїда”). Обробка Г.Таранова. Там же. С. 86-90.
7. Чайкін М. Концерт для баяна з симфонічним оркестром. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 138-142.

IX. Акомпанементи для ансамблів та оркестрів народних інструментів

1. Кос-Анатольський А. Давно те минуло. Слова Т.Шевченка. Оркестровка А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 143-147.
2. Кос-Анатольський А. Романс (з балету “Хустка Довбуша”). Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.
3. Лисенко М. Де згода в сімействі (з опери “Наталка-полтавка”). Слова І.Котляревського. Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.
4. Лисенко М. Елегія. Перекладення К.Домінчена / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 46-47.
5. Стеценко К. Вечірня пісня. Перекладення К.Домінчена. Там же. С. 59-60.
6. Стеценко К. Пісня без слів. Перекладення К.Домінчена. Там же. С. 53-56.
7. Українська народна пісня “Стоїть гора високая”. Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.
8. Шамо І. Дніпровський вальс. Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.

X. Фрагменти партитур для ансамблів та оркестрів народних інструментів

1. Андрєєв В. Сцена з балету / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 57-58.
2. Глієр Р. Хоровод (з балету “Мідний вершник”). Перекладення В.Мурзіна. Там же. С. 40-42.
3. Гріг Е. Елегійна мелодія. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 60-63.
4. Гріг Е. Пісня Сольвейг (з сюїти “Пер Гюнт”). Перекладення Б.Шейка. Там же. С. 50-51.
5. Задерацький В. Молодіжний вальс. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 116-121.
6. Кабалевський Д. Танець. Перекладення Ю.Блінова. Там же. С. 38-40.
7. Онуфрієнко А. Хороводи. Там же. С. 105-110.
8. Прокоф'єв С. Гавот. Перекладення А.Соболева. Там же. С. 43-45.
9. П'єси для оркестру народних інструментів : партитура. К. : Муз. Україна, 1973. 56 с.
10. П'єси для оркестру народних інструментів [Ноти] : партитура / упор. А.В.Онуфрієнко. К. : Муз. Україна, 1980. 64 с.
11. П'єси для оркестру народних інструментів [Ноти] : партитура / упор. А.В.Онуфрієнко. К. : Муз. Україна, 1987. 60 с.
12. Скорик М. Варіації на народні теми. Там же. С. 79-85.
13. Угорський народний танець. Обробка Б.Шейка. Там же. С. 25-27.
14. Чайковський П. Сюїта № 3. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 33-34.
15. Штогаренко А. Український танець. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 76-78.

Обсяг курсу		90			
Вид заняття		Загальна кількість годин			
індивідуальні заняття V семестр		15 год.			
індивідуальні заняття VI семестр		14 год			
самостійна робота		30+31 год.			
		Ознаки курсу			
Семестри 5,6-й	Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»	Курс (рік навчання) 3-й		Дисципліна вільного вибору студента циклу професійної практичної підготовки	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Повторення та удосконалення елементів диригентської техніки, практичних навиків через поглиблення конкретизації функції правої і лівої руки.	індивідуальне	21, 22, 34, 35, 40, 42, 46(л-ра з диригування)	Розподіл функцій правої і лівої рук. Самостійність рук у виконанні художніх завдань. Індивід. 2 год. Самост.2 год.	2 бали 4 бали	1-й, 2-й тиждень 5-го семестру
Тема 2. Ансамблеві партії, їх функції.		13, 36, 44(л-ра з читки партитур); ноти: 45	Розподіл функцій ансамблевих партій: мелодія, гармонія, бас Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	3-й, 4-й тиждень 5-го семестру
Тема 3. Фермата. Види фермат.	індивідуальне	3, 20, 21, 22, 34, 35, 40, 42, 46, 48, 58(л-ра з диригування)	Різновиди фермат, прийоми їх тактування. Темп твору та його вплив на тривалість фермати. Індивід. 2 год. Самост.2 год.	2 бали 4 бали	5-й, 6-й тиждень 5-го семестру
Тема 4. Показ зняття в кінці музичного твору.	індивідуальне	21, 22, 34, 35, 40, 42, 46, 48, 55 (л-ра з	Форми диригентських жестів при		7-й,8-й тиждень 5-го

Вступ та зняття звучання в середині музичного твору.		диригування)	підготовці показу вступу чи зняття в середині та в кінці музичного твору. Індивід. 2 год. Самост.2 год.	2 бали 4 бали	семестр у
Тема 5. Транспонуючі інструменти. Строї.		12, 13, 42(л-ра з читки партитур); ноти: 45	Які інструменти називають транспонуючими? Назви строїв та особливості їх нотації. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	9-й, 10-й тиждень 5-го семестр у
Тема 6. Акомпанемент. Робота диригента з солістом та хоровим колективом	індивідуальне	7, 19, 26, 30, 47, 52, 54, 69(л-ра з диригування)	Співвідношення об'єктивного бачення темпу і ритму з суб'єктивними відчуттями самого соліста. Узгодження питань інтерпретації. Врахування правильних пропорцій звучності оркестру і соліста. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	11-й, 12-й тиждень 5-го семестр у
Тема 7. Читання з нот дво-, трирядкових партитур для однорідних ансамблів народних інструментів.	індивідуальне	12, 13, 29, 36, 44(л-ра з читки партитур); ноти: 45, V (1-9)	Особливості розташування інструментів у партитурах для однорідних ансамблів народних інструментів. Розподіл голосів під час гри на фортепіано. Індивід. 1 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	13-й, тиждень 5-го семестр у
Тема 8. Диригування 2-3 творів: інструментальний твір для оркестру народних інструментів та	індивідуальне	22, 32, 39, 40, 47(л-ра з диригування)	Удосконалення знань, художньо-виконавських умінь та навичок у диригуванні програмових творів. Індивід. 1 год.	2	14-й тиждень 5-го семестр у

оркестровий акомпонемент для соліста; інструментальний твір для камерного ансамблю та малого складе симфонічного оркестру (по партитурі).			Самост.4 год.	бали 2 бали	
Тема 9. Тактування синкоп.	індивідуальне	22, 34, 35, 40, 46, 49, 58(л-ра з диригування)	Відпрацювати варіанти показу синкоп у диригуванні. Індивід. 1 год. Самост.4 год.	2 бали 2 бали	15-й тиждень 5-го семестру
Тема 10. Читання 2–5-и рядкових партитур для неоднорідних ансамблів народних інструментів.	індивідуальне	12, 13, 29, 36, 44(л-ра з читки партитур); ноти: 45, VI (1-9)	Особливості розташування інструментів у партитурах для неоднорідних ансамблів народних інструментів. Розподіл голосів під час гри на фортепіано. Індивід. 1 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	1-й тиждень 6-го семестру
Тема 11. Робота над партитурою.	індивідуальне	20, 21, 22, 35, 40, 42, 46, 48, 52, 56(л-ра з диригування)	Ознайомлення з партитурою за фортепіано. Самостійне вивчення диригентом партитури. Розбір партій бандури, цимбалів, групи скрипок, духової групи, групи баянів, акордеонів, групи гітар; поєднати мелодію з гармонією. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	2-й, 3-й тиждень 6-го семестру
Тема 12. Аналіз партитур для однорідних та неоднорідних	індивідуальне	8, 10, 30, 32, 46(л-ра з читки партитур); ноти: 45, V - VI	Етапи здійснення аналізу партитур для однорідних та неоднорідних		4-й, 5-й тиждень 6-го семестру

ансамблів. Прийоми гри на фортепіано.			ансамблів. Технічні прийоми втілення партитур для однорідних та неоднорідних ансамблів на фортепіано. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	
Тема 13. Практичне втілення вивченого матеріалу через диригування ансамблем, оркестром в режимі репетиційної роботи	індиві дуаль не	6, 7, 16, 19, 30, 44, 51, 52, 70(л-ра з диригування)	Описати організацію репетиції, підготовку та її проведення, значення репетиційної роботи; основні методичні прийоми в роботі диригента з колективом. Індивід. 1 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	6-й тиждень 6- го семестру
Тема 14. Тактування перемінних розмірів.	індиві дуаль не	3, 22, 34, 35, 40, 46, 53, 58(л-ра з диригування)	Засвоїти основні правила при диригуванні перемінних розмірів, підкреслення першої долі і чіткий показ відповідної схеми диригування. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	7-й, 8-й тиждень 6- го семестру
Тема 15. Транспонування партитур для однорідних та неоднорідних ансамблів на м.2 вище або нижче оригіналу.	індиві дуаль не	4, 29, 30(л-ра з читки партитур); ноти: 45, V - VI	Які особливості транспонування партитур для однорідних та неоднорідних ансамблів на м.2 вище або нижче оригіналу. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	9-й, 10-й тиждень 6- го семестру
Тема 16. Оркестрова партитура. Види партитур. Редукція партитури.	індиві дуаль не	13, 14, 17, 21, 29, 32(л-ра з читки партитур); ноти: 43, 45	Партитури оркестрів: види партитур та їхній запис. Що таке редукція партитури? Редукція по горизонталі (мелодія) та редукція		11-й,12-й тиждень 6- го семестру

			по вертикалі (гармонія). Індивід. 2 год. Самост.3 год.	2 бали 4 бали	
Тема 17. Ключові позначення оркестрових партій. Види ключів.	індивідуальне	9, 13, 14, 17, 21, 29, 32(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 43, 45	Особливості запису оркестрових партій в альтовому і теноровому ключах. Партії яких інструментів записують в альтовому і теноровому ключах? Індивід. 1 год. Самост.2 год.	2 бали 2 бали	13-й тиждень 6-го семестру
Тема 18. Відпрацювання екзаменаційної програми (інструментальний твір та акомпанемент солісту для оркестру народних інструментів) в класі під фортепіано та репетиціях навчального ансамблю, оркестру.	індивідуальне	3, 7, 12, 16, 19, 23, 30, 38, 39, 44, 52(л-ра з диригування)	Практичні навички удосконалення емоційної виразності жесту, мислення диригента, формування культури спілкування диригента з учасниками колективу. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	2 бали 2 бали	14-й тиждень 6-го семестру
Разом за III курс			Індивід. 29 год. Самост. 61 год.	V сем. 50 б.+ VI сем. 50 б.	
Екзамен (V семестр)				50 б.	
Залік (VI семестр)				50 б.	
Усього			90 год.	V сем. 100 б.+ VI сем. 100 б.	

--	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу:	Перевірка знань і вмінь студентів проводиться у вигляді проміжних і підсумкових контрольних заходів. Поточний контроль та оцінювання самостійної роботи студента проводиться безпосередньо на індивідуальних заняттях впродовж всього навчального курсу. Проміжний модульний (семестровий) контроль включає індивідуальне опитування та оцінювання з теоретичних питань програми (колоквіум). Форма підсумкового контролю – залік. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Максимальна кількість балів, яку отримують студенти – 100, з яких 50 балів студент отримує за відвідування занять, виконання навчальних завдань, а других 50 – за виконання програмових творів на заліку чи екзамені, відповіді на контрольні питання (колоквіум)
Вимоги до письмової роботи.	Кореляція поставлених завдань, теоретичної та практичної значимості й висновків у написанні анотації та аналізу виконуваних студентом творів
Семінарські заняття	Не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю.	Виконання всіх практичних завдань, зокрема тих, що стосуються самостійної роботи (диригування творів, гра партитури, окремих партій; читання хорових та фрагментів інструментальних партитур; транспонування хорових партитур в межах м.2 вгору і вниз; диригування фрагментів, спів будь-якої з хорових партій з одночасним виконанням інших на фортепіано; аналіз партитури, що виконується, аналіз однієї з оркестрових груп партитури; виконання фрагментів перекладення оркестрових партитур для фортепіано). Здача всіх проміжних етапів контролю.

7. Політика курсу.

Орієнтація завдань курсу на формування умінь самоорганізації творчого

потенціалу студентів визначає педагогічно керовану стратегію освоєння ними конкретного алгоритму самостійної роботи в процесі індивідуальної музично-виконавської діяльності. Для розвитку рефлексивних умінь студентів, забезпечення повноти та об'єктивності аналітичного осмислення власних виконавських дій та результатів творчої діяльності диригування, читання партитур, ескізного їх програвання, розбору та інтерпретації партитурного тексту пропонуються відповідні анкети для самоаналізу та самооцінки як практичне керівництво щодо самостійної роботи.

Важливим завданням політики курсу «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур» є реалізація методичного інструментарію стимулювання позитивної мотивації майбутніх музикантів-фахівців до вдосконалення індивідуальної майстерності у різних напрямках музичного виконавства, активізації їх творчої ініціативи, готовності до успішної самореалізації у подальшому професійно-особистісному кар'єрному зростанні.

Звертається особлива увага на відвідування студентами індивідуальних занять, підготовку запропонованих завдань самостійної роботи, творчий підхід до вирішення проблемних ситуацій, що виникають під час індивідуальних занять, уміння застосовувати теоретичні знання при накресленні (моделюванні) шляхів розв'язання таких ситуацій.

8. Рекомендована література (диригування)

1. Авксентьев В. Оркестр русских народных инструментов / В. Авксентьев. – М.: Музгиз, 1958.
2. Агафонников А. Симфоническая партитура / А. Агафонников. – Л., 1981.
3. Анисимов А. Дирижер-хормейстер / А. Анисимов. – Л., 1976.
4. Асафьев Б.В. Музыкальная форма как процесс / Б.В. Асафьев. – Л., 1971.
5. Багриновский М. Дирижерская техника рук / М. Багриновский. – М., 1947.
6. Барсова И.А. Книга об оркестре / И.А. Барсова. – М., 1969, 1978, 1981.
7. Берлиоз Г. Дирижер оркестра / Г. Берлиоз // Большой трактат о современной инструментровке и оркестровке. – М., 1972.
8. Благодатов Г.И. История симфонического оркестра / Г.И. Благодатов. – Л., 1969.
9. Блок В. Оркестр русских народных инструментов / В. Блок. – М., 1986.
10. Бурбан М. Українські хори і диригенти / М. Бурбан. – Дрогобич: Посвіт, 2006. – 640 с.
11. Вагнер Р. О дирижировании / Р. Вагнер. – СПб., 1900.
12. Вальтер Б. О музыке и музицировании / Б. Вальтер. – М.: Госмузиздат, 1962.
13. Вейнгартнер Ф. Исполнение классических симфоний: Советы дирижерам / Ф. Вейнгартнер. – М., 1965. – Т.1. Бетховен.
14. Вольф О. Хрестоматия по чтению партитур / О. Вольф. – М., 1958.
15. Вуд Генри. О дирижировании / Генри Вуд. – М.: Музгиз, 1958.
16. Гинзбург Лео. Избранное. Дирижеры и оркестры. Вопросы теории и практики дирижирования / Лео Гинзбург. – М., 1982.
17. Григорьев Л.Г., Платек Я.М. Современные дирижеры (справочник) / Л.Г. Григорьев, Я.М. Платек. – М., 1969.
18. Густав Малер: Письма. Воспоминания. – М., 1968.
19. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів: метод. поради керівникам самодіяльних колективів / В. Гуцал. – К.: Мистецтво, 1978. – 164 с.
20. Дирижерское исполнительство. Практика, теория, эстетика / Ред.-сост. Л. Гинзбург. – М., 1975.
21. Дмитриевский Г. Хороведение и управление хором / Г. Дмитриевский. – М.: Музгиз, 1957.
22. Доронюк В.Д. Курс техніки диригування / В.Д. Доронюк. – Івано-Франківськ: Івано-Франківська обласна друкарня, 2004. – 292 с.
23. Егоров А. Теория и практика работы с хором / А. Егоров. – М.: Музгиз, 1951.
24. Завадинский Д. Выбор схем тактирования / Д. Завадинский. – К.: Музична Україна,

1980.

25. Завадинский Д. Курс чтения симфонических партитур / Д. Завадинский. – К.: Музична Україна, 1983.
26. Иванов-Радкевич А. О воспитании дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1973. – 80 с.
27. Иванов-Радкевич А. Пособие для начинающих дирижеров / А.Иванов-Радкевич. – М., 1977.
28. Иванов-Радкевич А. Хрестоматия для начинающего дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1961. – Вип. 1.
29. Иванов-Радкевич А. Хрестоматия для начинающего дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1964. – Вип. 2.
30. Искусство Артуро Тосканини. Воспоминания, биографические материалы / Сост. Тарасов Л.М. – Л., 1974.
31. Історія диригування (оркестрове виконавство): методичні матеріали з курсу / уклад. Ю.І.Лошков. – Х.: ХДАК, 2002. – 34 с.
32. Казачков С. Дирижерский аппарат и его постановка / С.Казачков. – М.: Музыка, 1967.
33. Кан Э. Элементы дирижирования / Э. Кан. – Л., 1980.
34. Канерштейн М. Вопросы дирижирования / М.Канерштейн. – М.: Музыка, 1965, 1972.
35. Колесса М.Ф. Основы техники дирижирования / М.Ф. Колесса. – К.: Музична Україна, 1981. – 208 с.
36. Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових паритур. – К.: Музична Україна, 1977.
37. Кондрашин К. О дирижерском искусстве / К. Кондрашин. – Л.–М.: Советский композитор, 1970.
38. Кофман Р. Виховання диригента: психологічні особливості / Р.Кофман. – К.: Музична Україна, 1986. – 40 с.
39. Лащенко А. Хоровая культура: аспекты изучения и развития / А.Лащенко. – К., 1989.
40. Малько Н. Основы техники дирижирования / Н.Малько. – М.-Л.: Музыка, 1965.
41. Мальтер Л. И. Таблицы по инструментоведению. Инструменты симфонического, духового, эстрадного и русского народного оркестров, электроинструменты, певческие голоса / Л.И. Мальтер. – М.: Музыка, 1964, 1966, 1972.
42. Маталаев Л.Н. Основы дирижерской техники / Л.Н.Маталаев. – М.: Сов. композитор, 1986. – 208 с.
43. Медушевский В.В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки / В.В. Медушевский. – М., 1976.
44. Мильштейн Я. Исполнительские и педагогические принципы К.Н.Игумнова / Я. Мильштейн // Мастера советской пианистической школы. – М., 1961.
45. Мохов Н. Исполнительский анализ партитуры для оркестра русских народных инструментов / Н.Мохов. – М.: Музыка, 1968.
46. Мусин И. Техника дирижирования / И.Мусин. – Л., 1967.
47. Мюнш Ш. Я – дирижер / Ш.Мюнш. – М.: Госмузиздат, 1960.
48. Ольхов К. Вопросы теории дирижерской техники и обучение хоровых дирижеров / К.Ольхов. – Л.: Просвещение, 1979.
49. Ольхов К. Теоретические основы дирижерской техники / К.Ольхов. – Л., 1984.
50. Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів: навчальний посібник / А.В.Онуфрієнко. – К.: Музична Україна, 1980. – 167 с.
51. Пазовский А.М. Записки дирижера / А.М.Пазовский. – 2-е изд. – М., 1968.
52. Пасічняк Л.М. Робота диригента над музичним твором: Методичні рекомендації до дисципліни «Оркестрове диригування» для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. –

Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012. – 72 с.

53. Пігров К. Керування хором / К.Пігров. – К.: Мистецтво, 1965.
54. Поздняков А. Дирижер – аккомпаніатор / А. Поздняков. – Л.: Музыка, 1975.
55. Поляков О. Язык дирижирования / О.Поляков. – К: Музична Україна, 1987. – 95 с.
56. Птица К.Б. Очерки по технике дирижирования хором / К.Б. Птица. – М.-Л.: Музгиз, 1948.
57. Раабен Л.Н. Дирижеры / Л.Н.Раабен // Ленинградский государственный орден Ленина академический театр оперы и балета имени С.М.Кирова. 1917 – 1967. – Л., 1967.
58. Разумний І. Практичний посібник з диригування / І.Разумний. – К.: Держ. в-тво образотворчого м-тва і муз. л-ри УРСР, 1959. – 202 с.
59. Ратнер С. Элементарные основы дирижерской техники / С.Ратнер. – М.: Музыка, 1961.
60. Римский-Корсаков Н.А. Эпидемия дирижерства / Н.А. Римский-Корсаков // Полн. собр. соч. Литературные произведения и переписка. – Т. 2. – М., 1963.
61. Рогаль-Левицкий Дм. Современный оркестр / Дм. Рогаль-Левицкий. – М., 1953. – Т.1, 2; М., 1956. – Т.3,4.
62. Рождественский Г. Дирижерская аппликатура / Г.Рождественский. – Л., 1974.
63. Серганюк Ю., Серганюк Л., Їжак В. Методика аналізу хорових творів / Ю. Серганюк, Л. Серганюк, В.Їжак. – Івано-Франківськ: Прикарпатський університет, 1992. – 112 с.
64. Сивизьянов А. Проблема мышечной свободы дирижера хора / А. Сивизьянов. – М.: Музыка, 1983. – 55 с.
65. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія / Т.І. Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – 184 с.
66. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник / Т.І.Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – Ч.1. – 122 с.
67. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник / Т.І.Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – Ч.2. – 72 с.
68. Соколов Ф. Андреев В.В. и его оркестр / Ф.Соколов. – М.: Музыка, 1962.
69. Фуртвенглер Вильгельм. О дирижерском ремесле / В. Фуртвенглер // Исполнительское искусство зарубежных стран. – Вып. 2. – М., 1966.
70. Хайкин Б.Э. Беседы о дирижерском ремесле / Б.Э. Хайкин. – М., 1984.
71. Хайкин Б.Э. Дирижер о дирижерах / Б.Э. Хайкин // Наш Большой театр. – М., 1977. – С. 42-58.
72. Чесноков П. Хор и управление им / П.Чесноков. – М., 1952.
73. Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра / М.Чулаки. – М., 1950, 1956, 1962, 1972.

8. Рекомендована література (читка партитур)

1. Анализ вокальных произведений: учебн. пособие. Л. : Музыка, 1988. 349 с.
2. Андреева Л., Попов В. Хрестоматія по чтению хоровых партитур / сост. Л. М. Андреева, В. С. Попов. Вып. 3. Ч. 1. Москва : Музыка, 1977. 129 с.
3. Андрос Н. Українська хорова література: навч. посібник. Т. І. Київ : Музична Україна, 1985. 100 с.
4. Афонченко М.М. Читання хорових партитур: методичні вказівки. Рівне, 1991. 49 с.
5. Барсова И. А. Симфонический оркестр и его инструменты. Москва: Сов. композитор, 1962. 103 с.
6. Бенч-Шокало О. Г. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції : навч. посіб. Київ : Ред. журн. «Укр. Світ», 2002. 440 с.: іл., нот.
7. Бобровников Є. Грай, музико. Київ : Музична Україна, 1968. 84 с.

8. Вечір Д. В. Аналіз музики в аспекті фактурно-гармонійного комплексу. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки й теорії і практики освіти* : зб. наук. робіт. Харків : Стиль-Іздат, 2003. Вип. 11. С. 84–92.
9. Гайдено А.П. Інструментознавство та основи теорії інструментування: підручник. Харків : Майдан, 2010. 156 с.
10. Гаспаров Б. М. О некоторых принципах структурного анализа музыки. *Проблемы музыкального мышления*. М. : Музыка, 1974. С. 129–152.
11. Гулеско И. Национальный хоровой стиль : учебное пособие. Харків : ХДІК. 1994. 108 с.
12. Гуменюк А.І. Інструментальна музика. Київ : Наукова думка, 1972. 487 с.
13. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. Київ : Наукова думка, 1967. 244 с.
14. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів: метод. поради керівникам самодіяльних колективів. Київ : Мистецтво, 1978. 164 с.
15. Живов В. Л. Исполнительский анализ хорового произведения. *Вопросы истории, теории, методики*. М. : Музыка, 1987. 95 с.
16. Завадинский Д. Курс чтения симфонических партитур: учебное пособие для высших музыкальных учебных заведений. Київ : Музична Україна, 1983. 86 с.
17. Іванов П. Оркестр українських народних інструментів. Київ : Музична Україна, 1981. 111 с.
18. Ільченко О.О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності: монографія. Київ. держ. ін-т культури / відп. ред. А.П.Лащенко. Київ, 1994. 116 с.
19. Казанский С. Хрестоматия по чтению хоровых партитур / сост. С.Казанский. М., 1976. 184 с.
20. Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. Київ : Музична Україна, 1977. 141 с.
21. Комаренко В. Український оркестр народних інструментів. Київ : Держ. вид.-во обр. м-ва і муз. л-ри УРСР, 1960. 83 с.
22. Кон Ю. Г. Вопросы анализа современной музыки // Статьи и исследования. Л. : Сов. композитор, 1982. 182 с.
23. Корыхалова Н. П. Музыкально-исполнительские термины. Возникновение, развитие значений и их оттенки, использование в разных стилях. С. Пб. : Композитор, 2000. 272с.
24. Костюк Н. Богослужбова музична культура. *Історія української музики*. Київ : ІМФЕ, 2009. С. 70–159.
25. Кошиць О. Українські народні пісні. Для мішаного хору. Київ : Музична Україна, 1968. 118 с.
26. Леонтович М. Хорові твори / ред.-упоряд. В. В. Кузик. Київ : Музична Україна, 2005. 341 с.
27. Лисенко М. Хорові твори та вокальні ансамблі на вірші Т. Шевченка. Київ : Музична Україна, 1983. 136 с.
28. Людкевич С. Українські народні пісні в обробці для хору. Київ, 1968. 60 с.
29. Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К.: Музична Україна, 1980. 167 с.
30. Опарик Л.М. Читка партитур : хрестоматія. Івано-Франківськ, 2019. 46 с. URL: <http://lib.ru.if.ua/elibrary-res.php?a=хрестоматія&nom=2>.
31. Полтавцев И., Светозарова М. Курс чтения хоровых партитур. Ч. 1. Москва : Музыка, 1964. 298 с.
32. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів. Київ : Музична Україна, 1984. 116 с.
33. Ражников В. Г. Зависимость вариативности исполнительской трактовке музыкального произведения от внутренней мотивации. *Новые исследования в психологии*. Вып. 2. Москва : Педагогика, 1976. С. 21–24.

34. Роговська Є. В., Рутецький В. В. Оркестр народних інструментів : навчально-методичний посібник. Житомир : ЖДУ ім. І.Франка, 2014. 220 с.
35. Сверлюк Я. В. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика: монографія. Рівне: РДГУ, 2007. 235 с.
36. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія. Вінниця : ВНТУ, 2009. 184 с.
37. Тевлин Б. Хрестоматія по чтению хоровых партитур. **Мастера хоровой полифонии** / сост. Б. Г. Тевлин. Москва : Музыка, 1975. 133 с.
38. Українська музика [Ноти] : Оркестрові партитури. Ч.1 / упоряд. Корницький Є. Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. 256 с.
39. Українська хорова література : навчальний посібник / Н. Андрос (заг. ред.). Київ : Музична Україна, 1996. Т. 2. 136 с.
40. Фенглер М. Диригент і вихователь творчого колективу: Методичні вказівки. Рівне, 1992. 68 с.
41. Фортунатов Ю., Барсова И. Практическое руководство по чтению симфонических партитур. Вып. 1. Москва : Музыка, 1966. 225 с.
42. Хашчеватська С. Інструментознавство: підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 256 с.
43. Хрестоматія для школьного оркестра. Произведения зарубежных композиторов: Партитура / Сост. С.Штамер. Вып. 1. М.: Музыка, 1991. 223 с.
44. Цицирев В.М. Оркестр народних інструментів як феномен української культури: навчальний посібник. Харків : ХДАК, 2006. 60 с.
45. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. 168 с.
46. Якуб'як Я. Аналіз музичних творів (Музичні твори). Тернопіль : Астон, 1999. 208 с.

Рекомендована нотна література

I. Дворядкові партитури для жіночого хору

1. Ой розвився / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1970. С. 148-149.
2. Ой сивая зозуленька. Обр. М.Леонтовича. Там же. С. 153.
3. А вже весна. Обр. М.Леонтовича. Там же. С. 158.
4. Щебетала пташечка. Муз. Я.Степового / Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. К. : Музична Україна, 1977. С. 34.
5. Вечірня пісня. Муз. В.А.Моцарта, укр. текст М.Бахматинського. Там же. С. 35.
6. Ой видно село. Слова і музика Л.Лепкого, обр. М.Гайворонського / Повік не зів'яне. Тернопіль, 1990. С. 45-46.

II. Дворядкові партитури для чоловічого хору

1. За річкою за Дунаєм / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1970. С. 137.
2. Гей, нумо, браття, всі до зброї. Там же. С. 143.
3. Ой, що то за шум учинився. Обр. К.Стеценка / Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 32.
4. Вічний революціонер. Муз. М.Лисенка, сл. І.Франка. Там же. С. 37.
5. Журавлі. Муз. Л.Лепкого, сл. Б.Лепкого / Чом, чом, земле моя / упор. П.Чоловський. Івано-Франківськ : Обласний науково-методичний центр, 1991. С. 14.

III. Трирядкові партитури для чотириголосого мішаного хору

1. Зоре моя вечірняя. Обр. М.Леонтовича / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1970. С. 41-42.
2. Гей у лісі. Обр. П.Демуцького / Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 111.
3. Непереглядною юрбою. Муз. Д.Січинськоо. Там же. С. 120.
4. Пролісок. Муз. Г.Майбороди, сл. В.Сосюри / Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. К. : Музична Україна, 1977. С. 97.

IV. Чотирирядкові партитури для чотириголосого мішаного хору

1. Прилетіла перепілонька. Обр. Л.Ревуцького / Перунов О. Хрестоматія з читання

хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 157.

2. Ой у полі жито. Обр. С.Орфеева. Там же. С. 166.

3. Тече вода. Муз. Я.Степового, сл. Т.Шевченка. Там же. С. 171.

4. Частини Служби Божої / Леонтович М.Д. Служба Божа. Церковні твори. Для мішаного хору. Львів : ПП Сорока Т.Б., 2005. 80 с.

V. Дворядкові, трирядкові партитури для однорідних ансамблів народних інструментів

1. Лисенко М. Вальс “Розлука”. Перекладення В.Герасименка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 10-11.

2. Пливе човен. Українська народна пісня. Обробка В.Герасименка. Там же. С. 21-22.

3. Повій, вітре, на Вкраїну. Українська народна пісня. Обробка М.Заремби, перекладення В.Герасименка. Там же. С. 23.

4. Прокоф’єв С. Швидкоплинність (№6). Перекладення А.Александрова. Там же. С. 9.

5. Степовий Я. Пісня. Перекладення В.Герасименка. Там же. С. 22.

6. Українська народна пісня «Налетіли журавлі». Обробка А.Бойка. Скор. ред. Н. Безенкової. Матвійчук Л.Д. Методичні основи ансамблевого виконавства: навч.-метод. посібник. Київ : НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2008. С. 11-14.

7. Шамо І. Дніпровський вальс. Аранжування Л. Матвійчука. Там же.

8. Чайковський П. Листопад. На трійці (з циклу “Пори року”). Перекладення В.Герасименка. Там же. С. 11-12.

9. Шишаков Ю. Скерцо. Там же. С. 20-21.

VI. Дво- п’ятирядкові партитури для неоднорідних ансамблів народних інструментів

1. Бетховен Л. Серенада для флейти, скрипки та альту. Перекладення А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 31-32.

2. Билина. Обробка М.Балакірева, перекладення М. Іванова. Там же. С. 17-18.

3. Глієр Р. Танець (з балету “Тарас Бульба”). Перекладення В.Гнутова. Там же. С. 14-15.

4. Дваріонас Б. Вальс. Перекладення Ю.Блінова. Там же. С. 27-28.

5. Капп Е. Повільний танець. Перекладення В.Гнутова. Там же. С. 12.

6. Крижачок. Білоруський народний танець. Обробка П.Куликова, перекладення В.Гнутова. Там же. С. 15-16.

7. Стравинський І. Вальс. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 51-53.

8. Страннолюбський Б. Танець. Там же. С. 13.

9. Шишаков Ю. “При долинушке”. Варіації на тему російської народної пісні. Там же. С. 19.

VII. Чотири- п’ятирядкові партитури для камерного ансамблю

1. Барток Б. Частини з сюїти “Дітям”. Перекладення С.Штамера / Хрестоматія для шкільного оркестра. Произведения зарубежных композиторов: Партитура / Сост. С.Штамер. М. : Музыка, 1991. Вып. 1. С. 148-154.

2. Гайдн Й. Менует. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 78.

3. Гендель Г.Ф. Бурре. Перекладення С.Асламязяна. Там же. С. 53.

4. Кореллі А. Сарабанда. Перекладення С.Асламязяна. Там же. С. 4-5.

5. Маршан Л. Менует. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 24-25.

6. Моцарт В.А. Колискова. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 92.

7. Пёрселл Г. Арія. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 21.

8. Шуман Р. Зима. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 126.

VIII. Фрагменти перекладів симфонічних партитур для оркестрів народних інструментів

1. Вербицький М. Симфонія. Перекладення А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 135-137.

2. Вимер І. Адажіо. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 111-115.

3. Дворжак А. Слов'янський танець. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 91-98.
4. Калачевський М. Українська симфонія (IV ч.). Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 122-129.
5. Кос-Анатольський А. Коломийка (з балету “Хустка Довбуша”). Інструментовка Г.Казакова. Там же. С. 154-156.
6. Лисенко М. Козачок (з опери “Енеїда”). Обробка Г.Таранова. Там же. С. 86-90.
7. Чайкін М. Концерт для баяна з симфонічним оркестром. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 138-142.

ІХ. Акомпанементи для ансамблів та оркестрів народних інструментів

1. Кос-Анатольський А. Давно те минуло. Слова Т.Шевченка. Оркестровка А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 143-147.
2. Кос-Анатольський А. Романс (з балету “Хустка Довбуша”). Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.
3. Лисенко М. Де згода в сімействі (з опери “Наталка-полтавка”). Слова І.Котляревського. Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.
4. Лисенко М. Елегія. Перекладення К.Домінчена / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 46-47.
5. Стеценко К. Вечірня пісня. Перекладення К.Домінчена. Там же. С. 59-60.
6. Стеценко К. Пісня без слів. Перекладення К.Домінчена. Там же. С. 53-56.
7. Українська народна пісня “Стоїть гора високая”. Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.
8. Шамо І. Дніпровський вальс. Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис*.

Х. Фрагменти партитур для ансамблів та оркестрів народних інструментів

1. Андрєєв В. Сцена з балету / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 57-58.
2. Глієр Р. Хоровод (з балету “Мідний вершник”). Перекладення В.Мурзіна. Там же. С. 40-42.
3. Гріг Е. Елегійна мелодія. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 60-63.
4. Гріг Е. Пісня Сольвейг (з сюїти “Пер Гюнт”). Перекладення Б.Шейка. Там же. С. 50-51.
5. Задерацький В. Молодіжний вальс. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 116-121.
6. Кабалевський Д. Танець. Перекладення Ю.Блінова. Там же. С. 38-40.
7. Онуфрієнко А. Хороводи. Там же. С. 105-110.
8. Прокоф'єв С. Гавот. Перекладення А.Соболева. Там же. С. 43-45.
9. П'єси для оркестру народних інструментів : партитура. К. : Муз. Україна, 1973. 56 с.
10. П'єси для оркестру народних інструментів [Ноти] : партитура / упор. А.В.Онуфрієнко. К. : Муз. Україна, 1980. 64 с.
11. П'єси для оркестру народних інструментів [Ноти] : партитура / упор. А.В.Онуфрієнко. К. : Муз. Україна, 1987. 60 с.
12. Скорик М. Варіації на народні теми. Там же. С. 79-85.
13. Угорський народний танець. Обробка Б.Шейка. Там же. С. 25-27.
14. Чайковський П. Сюїта № 3. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 33-34.
15. Штогаренко А. Український танець. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 76-78.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	75
Вид заняття	Загальна кількість годин
індивідуальні заняття VII семестр	14 год.
індивідуальні заняття VIII семестр	9 год.
самостійна робота	31+21 год.
Ознаки курсу	

Семестри 7,8-й	Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»	Курс (рік навчання) 4-й		Дисципліна вільного вибору студента циклу професійної практичної підготовки	
Тематика курсу					
Тема, план	Форм а занят тя	Література	Завдання, год.	Вага оцін ки	Термін виконан ня
Тема 1. Тактування особливих видів ритмічного поділу.	індиві дуаль не	21, 22, 26, 27, 34, 35, 40, 42, 46, 58(л-ра з диригування)	Удосконалення навичок та умінь у дробленні основної метричної одиниці в повільних темпах. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	1 бал 2 бали	1-й тиждень 7-го семестр у
Тема 2. Аколади. Оркестрові групи, їх функції. Фактура. Типи фактур.	індиві дуаль не	8, 9, 12, 17, 21, 29, 32(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 43, 45	Що таке аколада? Аколади: загальні, групові, фігурні. Характеристика оркестрових груп, їх функції у фактурі музичного твору. Що таке фактура? Типи і функції фактури. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	1 бал 2 бали	2-й тиждень 7-го семестр у
Тема 3. Педалізація в процесі гри партитур для оркестрів народних інструментів.	індиві дуаль не	4, 14, 18, 21, 30, 32, 36(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 43, 45	Роль педалізації та основні способи її застосування під час гри на фортепіано партитур для оркестрів народних інструментів. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	1 бал 2 бали	3-й тиждень 7-го семестр у
Тема 4. Зміни темтів.	індиві дуаль не	22, 34, 35, 40, 42, 46, 48, 49, 58 (л-ра з диригування)	Охарактеризувати темп як засіб виразності. Прийоми переходу до повільних і швидких темтів. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	1 бал 2 бали	4-й тиждень 7-го семестр у

Тема 5. Прийоми виконання на фортепіано партитур гармонічного та поліфонічного складу фактури для оркестрів народних інструментів.	індивідуальне	4, 29, 30(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 43, 45, VII (1-8)	Специфіка виконання на фортепіано партитур гармонічного складу фактури: мелодія, гармонія, бас. Специфіка виконання на фортепіано партитур поліфонічного складу фактури: поліфонія, підголоскова поліфонія. Індивід. 1 год. Самост.4 год.	1 бал 2 бали	5-й тиждень 7-го семестру
Тема 6. Читання фрагментів перекладів симфонічних партитур для оркестрів народних інструментів.	індивідуальне	4, 16, 29, 30, 41(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 43, 45, VIII (1-7)	Особливості читання перекладів симфонічних партитур, їх співставлення з оригіналом. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	1 бал 2 бали	6-й тиждень 7-го семестру
Тема 7. Загальні правила пристосування основних схем і їх варіантів до різних розмірів.	індивідуальне	21, 22, 34, 35, 40, 42, 46, 48 (л-ра з диригування)	Відпрацювання основних метричних схем тактування і їх пристосування до різних розмірів. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	2 бали 3 бали	7-й тиждень 7-го семестру
Тема 8. Читання партитур акомпанементів для оркестрів народних інструментів.	індивідуальне	4, 17, 29, 30(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 43, 45, IX (1-8)	Аналіз та читання оркестрового супроводу. Сольфеджування та слухове уявлення партії соліста. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	2 бали 4 бали	8-й тиждень 7-го семестру
Тема 9. Аналіз партитур для домрово-балалаєчного складу оркестру народних інструментів. Форма, фактура,	індивідуальне	8, 9, 10, 12, 17, 34, 36(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 45 X (1-15)	Розподіл нотного тексту партитур для домрово-балалаєчного складу оркестру народних інструментів між правою та лівою		9-й тиждень 7-го семестру

оркестрові функції, реєстри, штрихи.			руками під час гри на фортепіано. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	2 бали 4 бали	
Тема 10. Тактування творів без визначеного розміру	індивідуальне	15, 34, 35, 51, 53, 72(л-ра з диригування)	Опрацювання ритмічної структури твору, віднайдення «опорних» точок у логічних структурних його фрагментах і відповідно виокремлення сильних долей. Роль фразування у тактуванні творів без визначеного розміру. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	1 бал 2 бали	10-й тиждень 7-го семестру
Тема 11. Аналіз групи домр і балалайок у партитурі для оркестру народних інструментів: фактура, оркестрові функції, штрихи, реєстри, динаміка, способи викладу музичного матеріалу.	індивідуальне	13, 14, 17, 21, 34, 36(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 45 X (1-15)	Аналіз фактурного викладу групи домр та читання партій цієї групи. Виконання гармонічного супроводу групи балалайок зі слуховим уявленням мелодії. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	1 бал 2 бали	11-й тиждень 7-го семестру
Тема 12. Аналіз групи оркестрових баянів або оркестрових гармонік у партитурі для оркестру народних інструментів: фактура, оркестрові функції, штрихи, реєстри, динаміка, способи викладу музичного матеріалу.	індивідуальне	9, 10, 12, 13, 14, 17, 21, 34, 36(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 45 X (1-15)	Збереження точності авторських позначень, виконання однакового ритмічного малюнку однією рукою, скорочення різних подвоєнь у групі оркестрових баянів. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	1 бал 2 бали	12-й тиждень 7-го семестру
Тема 13. Диригування творів: 2-3	індивідуальне	19, 22, 34, 35, 40, 46, 58(л-ра з диригування)	Охарактеризувати структуру семи-, дев'яти і		13-й, 14-й тиждень

інструментальний твір для оркестру (ансамблю) народних інструментів та оркестровий акомпонемент для соліста, інструментальний твір для камерного ансамблю та малого складу симфонічного оркестру (по партитурі), хоровий твір (семи-, дев'яти і дванадцятидольна схеми).			дванадцятидольної схем. Принципи вибору диригентської схеми в семи-, дев'яти і дванадцятидольному розмірах. Індивід. 2 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	7-го семестр у
Тема 14. Аналіз групи ударних у партитурі для оркестру народних інструментів: фактура, оркестрові функції, динаміка.	індивідуальне	9, 10, 12, 13, 14, 17, 21, 34, 36(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 45 X (1-15)	Аналіз ритмічних структур групи ударних, їх співвідношення з групами інших акомпануючих інструментів. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	2 бали 4 бали	1-й тиждень 8-го семестр у
Тема 15. Аналіз стунно-смичкової групи у партитурі для оркестру українських народних інструментів: фактура, оркестрові функції, штрихи, регістри, динаміка, способи викладу музичного матеріалу.	індивідуальне	9, 10, 12, 13, 14, 17, 21, 34, 36(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 45 X (1-15)	Розподіл стунно-смичкової групи на основні фактурні лінії (елементи): мелодія, гармонія, бас. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	2 бали 4 бали	2-й тиждень 8-го семестр у
Тема 16. Одночасне тактування різних розмірів.	індивідуальне	21, 23, 34, 35, 40, 46, 48, 58(л-ра з диригування)	Тактування у правій руці однієї схеми, у лівій – іншої схеми, коли потрібно диригувати одночасно різні розміри в окремих голосах в одному і тому ж такті. Індивід. 1 год.	2	3-й тиждень 8-го семестр у

			Самост.2 год.	бали 4 бали	
Тема 17. Аналіз групи кобз у партитурі для оркестру українських народних інструментів: фактура, оркестрові функції, штрихи, регістри, динаміка, способи викладу музичного матеріалу.	індивідуальне	9, 10, 12, 13, 14, 17, 21, 34, 36(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 45 X (1-15)	Розподіл групи кобз у партитурі для оркестру українських народних інструментів на основні фактурні лінії (елементи): мелодія, гармонія, бас. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	2 бали 4 бали	4-й тиждень 8-го семестру
Тема 18. Аналіз групи бандур у партитурі для оркестру українських народних інструментів: фактура, оркестрові функції, штрихи, регістри, динаміка, способи викладу музичного матеріалу.	індивідуальне	9, 10, 12, 13, 14, 17, 21, 34, 36(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 45 X (1-15)	Особливості виконання акордової фактури групи бандур у партитурі для оркестру українських народних інструментів та її слухове співвідношення з гармонічною вертикаллю оркестрової партитури. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	2 бали 4 бали	5-й тиждень 8-го семестру
Тема 19. Робота над партитурою	індивідуальне	20, 21, 22, 35, 40, 42, 46, 48, 52, 56 (л-ра з диригування)	Самостійне вивчення диригентом партитури, основні етапи цієї роботи. Розбір партій бандури, цимбалів, групи скрипок, духової групи, групи баянів, акордеонів, групи гітар; поєднати мелодію з гармонією. Індивід. 1 год. Самост.4 год.	2 бали 2 бали	6-й тиждень 8-го семестру
Тема 20. Аналіз духової групи у партитурі для оркестру	індивідуальне	9, 10, 12, 13, 14, 17, 21, 34, 36(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 45 X (1-	Особливості виконання партій транспонуємих інструментів духової		7-й тиждень 8-го семестру

українських народних інструментів: фактура, оркестрові функції, штрихи, регістри, динаміка, способи викладу музичного матеріалу.		15)	групи у партитурі для оркестру українських народних інструментів. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	2 бали 2 бали	
Тема 21. Практичне засвоєння способів перекладення оркестрових партитур для фортепіано.	індивідуальне	9, 12, 13, 14, 17, 21, 34, 36(л-ра з читки партитур); ноти: 38, 45 X (1-15)	Особливості перекладу оркестрової партитури для фортепіано: регістрування, штрихи, зміни у розташуванні акордової фактури, скорочення та подвоєння голосів. Індивід. 1 год. Самост.4 год.	2 бали 4 бали	8-й тиждень 8-го семестру
Тема 22. Практичне втілення вивченого матеріалу (інструментальний твір та акомпанемент солісту для оркестру (ансамблю) народних інструментів), через диригування оркестром (ансамблем) в режимі репетиційної роботи.	індивідуальне	6, 7, 16, 19, 30, 44, 51, 52, 70(л-ра з диригування)	Охарактеризувати основні принципи організації репетиції, підготовки та її проведення, значення репетиційної роботи; основні методичні прийоми в роботі диригента з колективом. Індивід. 1 год. Самост.2 год.	2 бали 4 бали	9-й тиждень 8-го семестру
Разом за IV курс			Індивід. 23 год. Самост. 52 год.	VII сем. 50 б.+ VIII сем. 50 б.	
Екзамен (VIII семестр) Залік (VII семестр)				50 б. 50 б.	
Усього			75 год.	VII	

				сем. 100 б.+ VIII сем. 100 б.	
--	--	--	--	---	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу:	Перевірка знань і вмінь студентів проводиться у вигляді проміжних і підсумкових контрольних заходів. Поточний контроль та оцінювання самостійної роботи студента проводиться безпосередньо на індивідуальних заняттях впродовж всього навчального курсу. Проміжний модульний (семестровий) контроль включає індивідуальне опитування та оцінювання з теоретичних питань програми (колоквіум). Форма підсумкового контролю – залік. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Максимальна кількість балів, яку отримують студенти – 100, з яких 50 балів студент отримує за відвідування занять, виконання навчальних завдань, а других 50 – за виконання програмових творів на заліку чи екзамені, відповіді на контрольні питання (колоквіум)
Вимоги до письмової роботи.	Кореляція поставлених завдань, теоретичної та практичної значимості й висновків у написанні анотації та аналізу виконуваних студентом творів
Семінарські заняття	Не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю.	Виконання всіх практичних завдань, зокрема тих, що стосуються самостійної роботи (диригування творів, гра партитури, окремих партій; читання хорових та фрагментів інструментальних партитур; транспонування хорових партитур в межах м.2 вгору і вниз; диригування фрагментів, спів будь-якої з хорових партій з одночасним виконанням інших на фортепіано; аналіз партитури, що виконується, аналіз однієї з

	оркестрових груп партитури; виконання фрагментів перекладення оркестрових партитур для фортепіано). Здача всіх проміжних етапів контролю.
7. Політика курсу.	
Орієнтація завдань курсу на формування умінь самоорганізації творчого потенціалу студентів визначає педагогічно керовану стратегію освоєння ними конкретного алгоритму самостійної роботи в процесі індивідуальної музично-виконавської діяльності. Для розвитку рефлексивних умінь студентів, забезпечення повноти та об'єктивності аналітичного осмислення власних виконавських дій та результатів творчої діяльності диригування, читання партитур, ескізного їх програвання, розбору та інтерпретації партитурного тексту пропонуються відповідні анкети для самоаналізу та самооцінки як практичне керівництво щодо самостійної роботи. Важливим завданням політики курсу «Практика народного інструментального виконавства: Диригування і читка партитур» є реалізація методичного інструментарію стимулювання позитивної мотивації майбутніх музикантів-фахівців до вдосконалення індивідуальної майстерності у різних напрямках музичного виконавства, активізації їх творчої ініціативи, готовності до успішної самореалізації у подальшому професійно-особистісному кар'єрному зростанні. Звертається особлива увага на відвідування студентами індивідуальних занять, підготовку запропонованих завдань самостійної роботи, творчий підхід до вирішення проблемних ситуацій, що виникають під час індивідуальних занять, уміння застосовувати теоретичні знання при накресленні (моделюванні) шляхів розв'язання таких ситуацій.	
8. Рекомендована література (диригування)	
1. Авксентьев В. Оркестр русских народных инструментов / В. Авксентьев. – М.: Музгиз, 1958. 2. Агафонников А. Симфоническая партитура / А. Агафонников. – Л., 1981. 3. Анисимов А. Дирижер-хормейстер / А.Анисимов. – Л., 1976. 4. Асафьев Б.В. Музыкальная форма как процесс / Б.В. Асафьев. – Л., 1971. 5. Багриновский М. Дирижерская техника рук / М.Багриновский. – М., 1947. 6. Барсова И.А. Книга об оркестре / И.А.Барсова. – М., 1969, 1978, 1981. 7. Берлиоз Г. Дирижер оркестра / Г.Берлиоз // Большой трактат о современной инструментовке и оркестровке. – М., 1972. 8. Благодатов Г.И. История симфонического оркестра / Г.И.Благодатов. – Л., 1969. 9. Блок В. Оркестр русских народных инструментов / В.Блок. – М., 1986. 10. Бурбан М. Українські хори і диригенти /М.Бурбан. – Дрогобич: Посвіт, 2006. – 640 с. 11. Вагнер Р. О дирижировании / Р.Вагнер. – СПб., 1900. 12. Вальтер Б. О музыке и музицировании / Б.Вальтер. – М.: Госмузиздат, 1962. 13. Вейнгартнер Ф. Исполнение классических симфоний: Советы дирижерам / Ф. Вейнгартнер. – М., 1965. – Т.1. Бетховен. 14. Вольф О. Хрестоматия по чтению партитур / О.Вольф. – М., 1958. 15. Вуд Генри. О дирижировании / Генри Вуд. – М.: Музгиз, 1958. 16. Гинзбург Лео. Избранное. Дирижеры и оркестры. Вопросы теории и практики дирижирования / Лео Гинзбург. – М., 1982. 17. Григорьев Л.Г., Платек Я.М. Современные дирижеры (справочник) / Л.Г. Григорьев, Я.М. Платек. – М., 1969. 18. Густав Малер: Письма. Воспоминания. – М., 1968. 19. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів: метод. поради керівникам самодіяльних колективів / В.Гуцал. – К.: Мистецтво, 1978. – 164 с. 20. Дирижерское исполнительство. Практика, теория, эстетика / Ред.-сост. Л.Гинзбург. – М., 1975.	

21. Дмитриевский Г. Хороведение и управление хором / Г. Дмитриевский. – М.: Музгиз, 1957.
22. Доронюк В.Д. Курс техніки диригування / В.Д.Доронюк. – Івано-Франківськ: Івано-Франківська обласна друкарня, 2004. – 292 с.
23. Егоров А. Теория и практика работы с хором / А.Егоров. – М.: Музгиз, 1951.
24. Завадинский Д. Выбор схем тактирования / Д.Завадинский. – К.: Музична Україна, 1980.
25. Завадинский Д. Курс чтения симфонических партитур / Д. Завадинский. – К.: Музична Україна, 1983.
26. Иванов-Радкевич А. О воспитании дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1973. – 80 с.
27. Иванов-Радкевич А. Пособие для начинающих дирижеров / А.Иванов-Радкевич. – М., 1977.
28. Иванов-Радкевич А. Хрестоматия для начинающего дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1961. – Вип. 1.
29. Иванов-Радкевич А. Хрестоматия для начинающего дирижера / А.Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1964. – Вип. 2.
30. Искусство Артуро Тосканини. Воспоминания, биографические материалы / Сост. Тарасов Л.М. – Л., 1974.
31. Історія диригування (оркестрове виконавство): методичні матеріали з курсу / уклад. Ю.І.Лошков. – Х.: ХДАК, 2002. – 34 с.
32. Казачков С. Дирижерский аппарат и его постановка / С.Казачков. – М.: Музыка, 1967.
33. Кан Э. Элементы дирижирования / Э. Кан. – Л., 1980.
34. Канерштейн М. Вопросы дирижирования / М.Канерштейн. – М.: Музыка, 1965, 1972.
35. Колесса М.Ф. Основы техники дирижирования / М.Ф. Колесса. – К.: Музична Україна, 1981. – 208 с.
36. Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових паритур. – К.: Музична Україна, 1977.
37. Кондрашин К. О дирижерском искусстве / К. Кондрашин. – Л.–М.: Советский композитор, 1970.
38. Кофман Р. Виховання диригента: психологічні особливості / Р.Кофман. – К.: Музична Україна, 1986. – 40 с.
39. Лащенко А. Хоровая культура: аспекты изучения и развития / А.Лащенко. – К., 1989.
40. Малько Н. Основы техники дирижирования / Н.Малько. – М.-Л.: Музыка, 1965.
41. Мальтер Л. И. Таблицы по инструментоведению. Инструменты симфонического, духового, эстрадного и русского народного оркестров, электроинструменты, певческие голоса / Л.И. Мальтер. – М.: Музыка, 1964, 1966, 1972.
42. Маталаев Л.Н. Основы дирижерской техники / Л.Н.Маталаев. – М.: Сов. композитор, 1986. – 208 с.
43. Медушевский В.В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки / В.В. Медушевский. – М., 1976.
44. Мильштейн Я. Исполнительские и педагогические принципы К.Н.Игумнова / Я. Мильштейн // Мастера советской пианистической школы. – М., 1961.
45. Мохов Н. Исполнительский анализ партитуры для оркестра русских народных инструментов / Н.Мохов. – М.: Музыка, 1968.
46. Мусин И. Техника дирижирования / И.Мусин. – Л., 1967.
47. Мюнш Ш. Я – дирижер / Ш.Мюнш. – М.: Госмузиздат, 1960.
48. Ольхов К. Вопросы теории дирижерской техники и обучение хоровых дирижеров / К.Ольхов. – Л.: Просвещение, 1979.
49. Ольхов К. Теоретические основы дирижерской техники / К.Ольхов. – Л., 1984.

50. Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів: навчальний посібник / А.В.Онуфрієнко. – К.: Музична Україна, 1980. – 167 с.
51. Пазовский А.М. Записки дирижера / А.М.Пазовский. – 2-е изд. – М., 1968.
52. Пасічняк Л.М. Робота диригента над музичним твором: Методичні рекомендації до дисципліни «Оркестрове диригування» для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки «Музичне мистецтво». – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012. – 72 с.
53. Пігров К. Керування хором / К.Пігров. – К.: Мистецтво, 1965.
54. Поздняков А. Дирижер – аккомпаниатор / А. Поздняков. – Л.: Музыка, 1975.
55. Поляков О. Язык дирижирования / О.Поляков. – К: Музична Україна, 1987. – 95 с.
56. Птица К.Б. Очерки по технике дирижирования хором / К.Б. Птица. – М.-Л.: Музгиз, 1948.
57. Раабен Л.Н. Дирижеры / Л.Н.Раабен // Ленинградский государственный орден Ленина академический театр оперы и балета имени С.М.Кирова. 1917 – 1967. – Л., 1967.
58. Разумний І. Практичний посібник з диригування / І.Разумний. – К.: Держ. в-тво образотворчого м-тва і муз. л-ри УРСР, 1959. – 202 с.
59. Ратнер С. Элементарные основы дирижерской техники / С.Ратнер. – М.: Музыка, 1961.
60. Римский-Корсаков Н.А. Эпидемия дирижерства / Н.А. Римский-Корсаков // Полн. собр. соч. Литературные произведения и переписка. – Т. 2. – М., 1963.
61. Рогаль-Левицкий Дм. Современный оркестр / Дм. Рогаль-Левицкий. – М., 1953. – Т.1, 2; М., 1956. – Т.3,4.
62. Рождественский Г. Дирижерская аппликатура / Г.Рождественский. – Л., 1974.
63. Серганюк Ю., Серганюк Л., Їжак В. Методика аналізу хорових творів / Ю. Серганюк, Л. Серганюк, В.Їжак. – Івано-Франківськ: Прикарпатський університет, 1992. – 112 с.
64. Сивизьянов А. Проблема мышечной свободы дирижера хора / А. Сивизьянов. – М.: Музыка, 1983. – 55 с.
65. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія / Т.І. Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – 184 с.
66. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник / Т.І.Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – Ч.1. – 122 с.
67. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник / Т.І.Сідлецька. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – Ч.2. – 72 с.
68. Соколов Ф. Андреев В.В. и его оркестр / Ф.Соколов. – М.: Музыка, 1962.
69. Фуртвенглер Вильгельм. О дирижерском ремесле / В. Фуртвенглер // Исполнительское искусство зарубежных стран. – Вып. 2. – М., 1966.
70. Хайкин Б.Э. Беседы о дирижерском ремесле / Б.Э. Хайкин. – М., 1984.
71. Хайкин Б.Э. Дирижер о дирижерах / Б.Э. Хайкин // Наш Большой театр. – М., 1977. – С. 42-58.
72. Чесноков П. Хор и управление им / П.Чесноков. – М., 1952.
73. Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра / М.Чулаки. – М., 1950, 1956, 1962, 1972.

8. Рекомендована література (читка партитур)

1. Анализ вокальных произведений: учебн. пособие. Л. : Музыка, 1988. 349 с.
2. Андреева Л., Попов В. Хрестоматия по чтению хоровых партитур / сост. Л. М. Андреева, В. С. Попов. Вып. 3. Ч. 1. Москва : Музыка, 1977. 129 с.

3. Андрос Н. Українська хорова література: навч. посібник. Т. I. Київ : Музична Україна, 1985. 100 с.
4. Афонченко М.М. Читання хорових партитур: методичні вказівки. Рівне, 1991. 49 с.
5. Барсова И. А. Симфонический оркестр и его инструменты. Москва: Сов. композитор, 1962. 103 с.
6. Бенч-Шокало О. Г. Український хоровий спів: Актуалізація звичасвої традиції : навч. посіб. Київ : Ред. журн. «Укр. Світ», 2002. 440 с.: іл., нот.
7. Бобровников Є. Грай, музико. Київ : Музична Україна, 1968. 84 с.
8. Вечір Д. В. Аналіз музики в аспекті фактурно-гармонійного комплексу. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки й теорії і практики освіти* : зб. наук. робіт. Харків : Стиль-Іздат, 2003. Вип. 11. С. 84–92.
9. Гайдено А.П. Інструментознавство та основи теорії інструментування: підручник. Харків : Майдан, 2010. 156 с.
10. Гаспаров Б. М. О некоторых принципах структурного анализа музыки. *Проблемы музыкального мышления*. М. : Музыка, 1974. С. 129–152.
11. Гулеско И. Национальный хоровой стиль : учебное пособие. Харків : ХДІК. 1994. 108 с.
12. Гуменюк А.І. Інструментальна музика. Київ : Наукова думка, 1972. 487 с.
13. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. Київ : Наукова думка, 1967. 244 с.
14. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів: метод. поради керівникам самодіяльних колективів. Київ : Мистецтво, 1978. 164 с.
15. Живов В. Л. Исполнительский анализ хорового произведения. *Вопросы истории, теории, методики*. М. : Музыка, 1987. 95 с.
16. Завадинский Д. Курс чтения симфонических партитур: учебное пособие для высших музыкальных учебных заведений. Київ : Музична Україна, 1983. 86 с.
17. Іванов П. Оркестр українських народних інструментів. Київ : Музична Україна, 1981. 111 с.
18. Ільченко О.О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності: монографія. Київ. держ. ін-т культури / відп. ред. А.П.Лашенко. Київ, 1994. 116 с.
19. Казанский С. Хрестоматия по чтению хоровых партитур / сост. С.Казанский. М., 1976. 184 с.
20. Коломієць А., Пашенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. Київ : Музична Україна, 1977. 141 с.
21. Комаренко В. Український оркестр народних інструментів. Київ : Держ. вид.-во обр. м-ва і муз. л-ри УРСР, 1960. 83 с.
22. Кон Ю. Г. Вопросы анализа современной музыки // Статьи и исследования. Л. : Сов. композитор, 1982. 182 с.
23. Корыхалова Н. П. Музыкально-исполнительские термины. Возникновение, развитие значений и их оттенки, использование в разных стилях. С. Пб. : Композитор, 2000. 272с.
24. Костюк Н. Богослужбова музична культура. *Історія української музики*. Київ : ІМФЕ, 2009. С. 70–159.
25. Кошиць О. Українські народні пісні. Для мішаного хору. Київ : Музична Україна, 1968. 118 с.
26. Леонтович М. Хорові твори / ред.-упоряд. В. В. Кузик. Київ : Музична Україна, 2005. 341 с.
27. Лисенко М. Хорові твори та вокальні ансамблі на вірші Т. Шевченка. Київ : Музична Україна, 1983. 136 с.
28. Людкевич С. Українські народні пісні в обробці для хору. Київ, 1968. 60 с.
29. Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К.: Музична Україна, 1980. 167 с.
30. Опарик Л.М. Читка партитур : хрестоматія. Івано-Франківськ, 2019. 46 с. URL:

<http://lib.pu.if.ua/elibrary-res.php?a=хрестоматія&nom=2>.

31. Полтавцев И., Светозарова М. Курс чтения хоровых партитур. Ч. 1. Москва : Музыка, 1964. 298 с.
32. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів. Київ : Музична Україна, 1984. 116 с.
33. Ражников В. Г. Зависимость вариативности исполнительской трактовке музыкального произведения от внутренней мотивации. *Новые исследования в психологии*. Вып. 2. Москва : Педагогика, 1976. С. 21–24.
34. Роговська Є. В., Рутецкий В. В. Оркестр народних інструментів : навчально-методичний посібник. Житомир : ЖДУ ім. І.Франка, 2014. 220 с.
35. Сверлюк Я. В. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика: монографія. Рівне: РДГУ, 2007. 235 с.
36. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія. Вінниця : ВНТУ, 2009. 184 с.
37. Тевлин Б. Хрестоматия по чтению хоровых партитур. **Мастера хоровой полифонии** / сост. Б. Г. Тевлин. Москва : Музыка, 1975. 133 с.
38. Українська музика [Ноти] : Оркестрові партитури. Ч.1 / упоряд. Корницький Є. Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. 256 с.
39. Українська хорова література : навчальний посібник / Н. Андрос (заг. ред.). Київ : Музична Україна, 1996. Т. 2. 136 с.
40. Фенглер М. Диригент і вихователь творчого колективу: Методичні вказівки. Рівне, 1992. 68 с.
41. Фортунатов Ю., Барсова И. Практическое руководство по чтению симфонических партитур. Вып. 1. Москва : Музыка, 1966. 225 с.
42. Хашчеватська С. Інструментознавство: підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 256 с.
43. Хрестоматия для школьного оркестра. Произведения зарубежных композиторов: Партитура / Сост. С.Штамер. Вып. 1. М.: Музыка, 1991. 223 с.
44. Цицирев В.М. Оркестр народних інструментів як феномен української культури: навчальний посібник. Харків : ХДАК, 2006. 60 с.
45. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. 168 с.
46. Якубак Я. Аналіз музичних творів (Музичні твори). Тернопіль : Астон, 1999. 208 с.

Рекомендована нотна література

І. Дворядкові партитури для жіночого хору

1. Ой розвився / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1970. С. 148-149.
2. Ой сивая зозуленька. Обр. М.Леонтовича. Там же. С. 153.
3. А вже весна. Обр. М.Леонтовича. Там же. С. 158.
4. Щебетала пташечка. Муз. Я.Степового / Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. К. : Музична Україна, 1977. С. 34.
5. Вечірня пісня. Муз. В.А.Моцарта, укр. текст М.Бахматинського. Там же. С. 35.
6. Ой видно село. Слова і музика Л.Лепкого, обр. М.Гайворонського / Повік не зів'яне. Тернопіль, 1990. С. 45-46.

ІІ. Дворядкові партитури для чоловічого хору

1. За річкою за Дунаєм / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1970. С. 137.
2. Гей, нумо, браття, всі до зброї. Там же. С. 143.
3. Ой, що то за шум учинився. Обр. К.Стеценка / Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 32.
4. Вічний революціонер. Муз. М.Лисенка, сл. І.Франка. Там же. С. 37.
5. Журавлі. Муз. Л.Лепкого, сл. Б.Лепкого / Чом, чом, земле моя / упор. П.Чоловський. Івано-Франківськ : Обласний науково-методичний центр, 1991. С. 14.

ІІІ. Трирядкові партитури для чотириголосого мішаного хору

1. Зоре моя вечірняя. Обр. М.Леонтовича / Леонтович М.Д. Хорові твори. К. : Музична

Україна, 1970. С. 41-42.

2. Гей у лісі. Обр. П.Демуцького / Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 111.

3. Непереглядною юрбою. Муз. Д.Січинськоо. Там же. С. 120.

4. Пролісок. Муз. Г.Майбороди, сл. В.Сосюри / Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. К. : Музична Україна, 1977. С. 97.

IV. Чотирирядкові партитури для чотириголосого мішаного хору

1. Прилетіла перепілонька. Обр. Л.Ревуцького / Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. К. : Мистецтво, 1963. С. 157.

2. Ой у полі жито. Обр. С.Орфєєва. Там же. С. 166.

3. Тече вода. Муз. Я.Степового, сл. Т.Шевченка. Там же. С. 171.

4. Частини Служби Божої / Леонтович М.Д. Служба Божа. Церковні твори. Для мішаного хору. Львів : ПП Сорока Т.Б., 2005. 80 с.

V. Дворядкові, трирядкові партитури для однорідних ансамблів народних інструментів

1. Лисенко М. Вальс “Розлука”. Перекладення В.Герасименка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 10-11.

2. Пливе човен. Українська народна пісня. Обробка В.Герасименка. Там же. С. 21-22.

3. Повій, вітре, на Вкраїну. Українська народна пісня. Обробка М.Заремби, перекладення В.Герасименка. Там же. С. 23.

4. Прокоф'єв С. Швидкоплинність (№6). Перекладення А.Александрова. Там же. С. 9.

5. Степовий Я. Пісня. Перекладення В.Герасименка. Там же. С. 22.

6. Українська народна пісня «Налетіли журавлі». Обробка А.Бойка. Скор. ред. Н. Безенкової. Матвійчук Л.Д. Методичні основи ансамблевого виконавства: навч.-метод. посібник. Київ : НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2008. С. 11-14.

7. Шамо І. Дніпровський вальс. Аранжування Л. Матвійчука. Там же.

8. Чайковський П. Листопад. На трійці (з циклу “Пори року”). Перекладення В.Герасименка. Там же. С. 11-12.

9. Шишаков Ю. Скерцо. Там же. С. 20-21.

VI. Дво- п'ятирядкові партитури для неоднорідних ансамблів народних інструментів

1. Бетховен Л. Серенада для флейти, скрипки та альту. Перекладення А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 31-32.

2. Билина. Обробка М.Балакірева, перекладення М. Іванова. Там же. С. 17-18.

3. Глієр Р. Танець (з балету “Тарас Бульба”). Перекладення В.Гнутова. Там же. С. 14-15.

4. Дваріонас Б. Вальс. Перекладення Ю.Блінова. Там же. С. 27-28.

5. Капп Е. Повільний танець. Перекладення В.Гнутова. Там же. С. 12.

6. Крижачок. Білоруський народний танець. Обробка П.Куликова, перекладення В.Гнутова. Там же. С. 15-16.

7. Стравинський І. Вальс. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 51-53.

8. Страннолюбський Б. Танець. Там же. С. 13.

9. Шишаков Ю. “При долинушке”. Варіації на тему російської народної пісні. Там же. С. 19.

VII. Чотири- п'ятирядкові партитури для камерного ансамблю

1. Барток Б. Частини з сюїти “Дітям”. Перекладення С.Штамера / Хрестоматія для шкільного оркестру. Произведения зарубежных композиторов: Партитура / Сост. С.Штамер. М. : Музыка, 1991. Вып. 1. С. 148-154.

2. Гайдн Й. Менует. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 78.

3. Гендель Г.Ф. Бурре. Перекладення С.Асламязяна. Там же. С. 53.

4. Кореллі А. Сарабанда. Перекладення С.Асламязяна. Там же. С. 4-5.

5. Маршан Л. Менует. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 24-25.

6. Моцарт В.А. Колискова. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 92.

7. Пёрселл Г. Арія. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 21.

8. Шуман Р. Зима. Перекладення С.Штамера. Там же. С. 126.

VIII. Фрагменти перекладів симфонічних партитур для оркестрів народних інструментів

1. Вербицький М. Симфонія. Перекладення А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 135-137.

2. Вимер І. Адажіо. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 111-115.

3. Дворжак А. Слов'янський танець. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 91-98.

4. Калачевський М. Українська симфонія (IV ч.). Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 122-129.

5. Кос-Анатольський А. Коломийка (з балету “Хустка Довбуша”). Інструментовка Г.Казакова. Там же. С. 154-156.

6. Лисенко М. Козачок (з опери “Енеїда”). Обробка Г.Таранова. Там же. С. 86-90.

7. Чайкін М. Концерт для баяна з симфонічним оркестром. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 138-142.

IX. Акомпанементи для ансамблів та оркестрів народних інструментів

1. Кос-Анатольський А. Давно те минуло. Слова Т.Шевченка. Оркестровка А.Онуфрієнка / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 143-147.

2. Кос-Анатольський А. Романс (з балету “Хустка Довбуша”). Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис.*

3. Лисенко М. Де згода в сімействі (з опери “Наталка-полтавка”). Слова І.Котляревського. Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис.*

4. Лисенко М. Елегія. Перекладення К.Домінчена / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 46-47.

5. Стеценко К. Вечірня пісня. Перекладення К.Домінчена. Там же. С. 59-60.

6. Стеценко К. Пісня без слів. Перекладення К.Домінчена. Там же. С. 53-56.

7. Українська народна пісня “Стоїть гора високая”. Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис.*

8. Шамо І. Дніпровський вальс. Перекладення Ю.Гречка. *Рукопис.*

X. Фрагменти партитур для ансамблів та оркестрів народних інструментів

1. Андрєєв В. Сцена з балету / Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. К. : Музична Україна, 1980. С. 57-58.

2. Глієр Р. Хоровод (з балету “Мідний вершник”). Перекладення В.Мурзіна. Там же. С. 40-42.

3. Гріг Е. Елегійна мелодія. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 60-63.

4. Гріг Е. Пісня Сольвейг (з сюїти “Пер Гюнт”). Перекладення Б.Шейка. Там же. С. 50-51.

5. Задерацький В. Молодіжний вальс. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 116-121.

6. Кабалевський Д. Танець. Перекладення Ю.Блінова. Там же. С. 38-40.

7. Онуфрієнко А. Хороводи. Там же. С. 105-110.

8. Прокоф'єв С. Гавот. Перекладення А.Соболева. Там же. С. 43-45.

9. П'єси для оркестру народних інструментів : партитура. К. : Муз. Україна, 1973. 56 с.

10. П'єси для оркестру народних інструментів [Ноти] : партитура / упор. А.В.Онуфрієнко. К. : Муз. Україна, 1980. 64 с.

11. П'єси для оркестру народних інструментів [Ноти] : партитура / упор. А.В.Онуфрієнко. К. : Муз. Україна, 1987. 60 с.

12. Скорик М. Варіації на народні теми. Там же. С. 79-85.

13. Угорський народний танець. Обробка Б.Шейка. Там же. С. 25-27.

14. Чайковський П. Сюїта № 3. Перекладення А.Онуфрієнка. Там же. С. 33-34.

15. Штогаренко А. Український танець. Оркестровка А.Онуфрієнка. Там же. С. 76-78.

